

OSALLISTUJAN KOKEMUS

Nuorten kokemuksia Art Hysteria ry:n Juuret- projektin toiminnasta

Mari Lehto

Opinnäytetyö
Toukokuu 2010

Liiketalous
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) LEHTO, Mari	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 07.05.2010
	Sivumäärä 43	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi OSALLISTUJAN KOKEMUS. Nuorten kokemuksia Art Hysteria ry:n Juuret-projektin toiminnasta.		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) RASKU, Risto		
Toimeksiantaja(t) Art Hysteria ry		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Laadullinen tutkimus siitä, millaisia kokemuksia Art Hysteria ry:n Juuret-projektiin osallistuneet nuoret ovat toiminnasta saaneet ja onko toiminta näiden tulosten valossa tarpeellista paikkakunnalle. Tutkimuksessa pohditaan myös nuorten avulla kehitysideoita toiminnalle. Teoreettisen viitekehyksen muodostaa nuorten syrjäytyminen Suomessa 2000-luvulla, hyvän palvelun rakenne ja sen toteutuminen Juuret-projektissa sekä taiteen mahdollisuudet nuorten syrjäytymisuhan vähentämiseksi.</p> <p>Juuret-projekti on poikkitaiteellinen projekti joka on suunnattu 13-17-vuotiaille nuorille. Juuret-projekti on saanut kolmivuotisen (2009-2011) apurahan Suomen Kulttuurirahaston MYSKY-hankkeesta. MYSKY-hankkeen ideana on tarjota nuorille mahdollisuuksia taideaineitten harrastamiseen riippumatta nuorten taloudellisesta tai sosiaalisesta asemasta tai asuinpaikasta. Juuret-projekti toteutetaan Saarijärven alueella.</p> <p>Tutkimus toteutettiin teemahaastatteluilla, joissa haastateltiin kuutta toimintaan osallistunutta nuorta. Tämän lisäksi teoreettiseen viitekehykseen haastateltiin projektin yhtä vastuutaiteilijaa, jotta mukaan saataisiin myös ohjaajien näkemys.</p> <p>Tutkimustuloksista voidaan todeta, että nuoret ovat saaneet pääasiassa pelkästään positiivisia kokemuksia toimintaan osallistumisesta. Ilmapiiri, ohjaus ja esiintyminen on koettu itsetuntoa ja omien taitoja kehittävinä. Huonona asiana mainittiin väsymys, kun työpajoihin osallistuminen koulujen jälkeen oli ajoittain raskasta. Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että projekti on tarpeellinen paikkakunnalle.</p>		
Avainsanat (asiasanat) palvelumalli, nuoriso, syrjäytyminen, taide		
Muut tiedot		

Author(s) LEHTO, Mari	Type of publication Bachelor's / Master's Thesis	Date 07.05.2010
	Pages 43	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title PARTICIPANT'S EXPERIENCE. Youngsters experience's from Art Hysteria's Juuret-project activities.		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) RASKU, Risto		
Assigned by Art Hysteria ry		
<p>Abstract</p> <p>Qualitative research from Art Hysteria's Juuret-project in Saarijärvi. Main objective is to find out what kind of experiences have participants from joining the activity. Also target is to find out that is this project useful for Saarijärvi by experiences of the youngsters. Also it's important to hear what things participants would like to improve in project. Theoretical context includes facts about youngsters alienation in Finland in 21st century and structure of good service. How these two are actualized in Juuret-project. Also how art and Juuret-project can prevent youngsters alienation.</p> <p>Juuret-project is art project which provides art-activities for youngsters aged between 13-17 years old. Project is supported financially by Finnish Cultural Foundation by three-year donation (2009-2011). Finnish Cultural Foundation's project where donations are provided is called Myrsky-project. Mysky-project provides possibilities four youngsters to participate in art activities in spite of what is their economical or social situation, or where they live.</p> <p>Research was carried out with theme interviews. 6 youngsters from the project where interviewed. Addition to this one of the projects artist was interviewed to support theoretical context.</p> <p>From results can be read that participants experiences from Juuret-project where mainly positive. As the most important and self-esteem improving positive things was mentioned atmosphere, direction and performing. These also improved participants own skills in many ways. As negative thing where mentioned tiredness when school and hobbies where hard to connect together.</p> <p>According to these research results can be said that Juuret-project is important and essential for Saarijärvi.</p>		
Keywords service, youngsters, alienation, art		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	NUORTEN SYRJÄYTYMINEN SUOMESSA 2000-LUVULLA	5
2.1	Mitä on nuorten syrjäytyminen?	5
2.1.1	Nuorten syrjäytyminen lukuina	7
2.1.2	Syrjäytymisen ongelman ratkaisumallit	7
2.2	Juuret- projekti	8
2.2.1	Mitä taide ja Juuret- projekti tarjoavat nuorille?	9
3	MISTÄ MUODOSTUU HYVÄ PALVELU?	11
3.1	Palvelukulttuuri	12
3.2	Palvelupaketti	13
3.3	Palvelun tuotanto	14
3.4	Palvelun laatu	15
3.5	Palvelun laatutaso	16
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
4.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimusongelmat	17
4.2	Haastattelutavan valinta ja haastattelurunko	18
4.3	Haastateltavien valinta	20
4.4	Haastatteluiden toteutus	21
4.5	Laadullisen tutkimuksen tulosten analysointi	22
5	TUTKIMUSTULOKSET JA LUOTETTAVUUS	23
5.1	Haastatteluiden tulokset	24
5.1.1	Minä-osio	24
5.1.2	Kaverit-osio	25
5.1.3	Kokemukset-osio	27
5.1.4	Konkreettinen hyöty -osio	30
5.1.5	Art Hysteria/Juuret-osio	31

	2
5.1.6 Kehitys-osio.....	32
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	35
6.1 Juuret-projektin hyvän palvelun mallin toteutuminen.....	35
6.2 Tulosten peilaus taiteen mahdollisuuksiin syrjäytymisen ehkäisijänä ..	37
6.3 Tutkimustulosten vertailu Myrsky-hankkeen väliraporttiin	39
6.4 Yhteenveto tutkimustuloksista.....	40
7 TUTKIJAN KOKEMUS TUTKIMUKSEN TEKEMISESTÄ	41
LÄHTEET	42

KUVIOT

KUVIO 1. KENKÄÄ!- KANSAINVÄLISYYSMUSIKAALI	37
--	----

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus tutkia nuorten kokemuksia Art Hysteria ry:n Juuret-projektin toiminnasta. Juuret-projektin toiminnan ydinajatus on tarjota syrjäytymisuhan alla oleville nuorille, ja myös ihan tavallisille nuorille, mahdollisuus taideharrastuksiin ammattilaisten johdolla. Toimeksiantajat, eli Art Hysteria ry:n Juuret-projektin vastuuvetäjät toivovat nyt saavansa tietoa siitä, mitä nuoret ovat toiminnasta saaneet. He toivovat myös, että tutkimuksen avulla saataisiin ideoita, kuinka nuoria saisi enemmän mukaan toimintaan. Myös tietoa siitä, miksi nuoret eivät mahdollisesti lähde mukaan, pidetään tärkeänä. Toiminnan tarpeellisuuden kartoittaminen nuorten kokemusten pohjalta on myös yksi tutkimuksen tavoitteista toimeksiantajan näkökulmasta.

Syrjäytyminen ja katvenuoret on käsite, joka on tänä päivänä valitettava tosiasia. Käsite on ollut yhteiskunnan huulilla jo 1970-luvulta saakka, mutta nykypäivänä ymmärretään, että syrjäytymistä voi olla muutakin kuin esimerkiksi työttömyys. Syrjäytymistä ja katveeseen joutumista määritellään usein köyhyytenä ja siitä johtuvana yhteiskunnan ulkopuolelle joutumisena. Syrjäytyminen voi olla sosiaalista tai taloudellista mutta myös esimerkiksi sukupuolista tai vähemmistöihin liittyvää. Syrjäytymisen leiman voi saada helposti myös vain poikkeava nuori, joka ei halua kuulua massaan tai ei noudata täysin kulttuurimme normeja. Tästä syystä myös ajatellaan, että syrjäytyminen voi olla nuoren oma valinta, vaikka voi olla, että omat yhteiskuntamme rakenteet ovat hänet tällaiseen valintaan ajaneet. (Taskinen 2001, 4–6.)

Juuret-projekti on osa opetusministeriön ja Suomen Kulttuurirahaston Myrsky -hanketta, joka pyrkii estämään ja ennaltaehkäisemään 13–17-vuotiaiden nuorten syrjäytymistä. Yksi syrjäytynyt nuori maksaa yhteiskunnallemme miljoona euroa vuodessa (Myrsky 2010). Hankkeiden ja projektien onnistuminen on siis myös selkeästi taloudellinen etu yhteiskunnallemme. Tässä työssä ei kuitenkaan paneuduta taloudelliseen näkökulmaan projektin onnistumisesta. Toiminnalla ei vastuuvetäjien ja yhdistyksen puolelta haeta voittoa rahallisesti, vaan henkisesti.

Tutkimusta tullaan käyttämään hyväksi myös valtakunnalliseen Myrsky-hankkeen arviointiin, jonka tekee nuorisotutkimusverkosto ja nuorisotutkimusseura. Näistä syistä tutkimus on erittäin tarpeellinen tietysti toimeksiantajille, mutta myös valtakunnallisesti koko Myrsky-hankkeen arvioinnille. Juuret-projektin vetäjät toivovat myös, että tutkimus voisi olla avuksi jatkorahoitusta hankittaessa nykyisen 3-vuotisen rahoituksen päätyttyä vuonna 2011.

Tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen muodostavat syrjäytymisen käsitteen määrittäminen sekä nuorten syrjäytymisen kuvailu, Juuret-projektin taustoitus ja sen tavoitteiden liittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseen sekä onnistuneen palvelutuotteen luomisen mallit. Kuinka palvelunlaatu toteutuu Juuret – projektissa työpajojen vetäjien ja lähdekirjallisuuden näkökulmasta. Tämän viitekehyksen kautta ja onnistuneen palvelutuotteen mallin avulla voidaan muodostaa haastattelurunko, jolla voidaan tutkia nuorten kokemuksia palvelusta. Lisäksi selvitetään, kuinka taide voisi teoriassa auttaa nuoria. Tutkimuksessa selvitetään vastaavasti nuoren mielipiteet ja kokemukset ja verrataan niitä pohdinta-osiossa toisiinsa teoreettisen viitekehyksen kanssa.

Tutkimusongelmaksi muodostuu kysymys: millaisia kokemuksia saarijärveläiset nuoret ovat saaneet osallistuessaan Juuret-projektin toimintaan? Entä onko Juuret-projekti näin kokemusten pohjalta tarpeellinen paikkakunnalla?

2 NUORTEN SYRJÄYTYMINEN SUOMESSA 2000-LUVULLA

”Voit johdattaa hevosesi veden äärelle, mutta et voi pakottaa sitä juomaan.”

-Kiinalainen sananlasku

Suomen Kulttuurirahasto on sitoutunut Myrsky-hankkeeseen kolmeksi vuodeksi (2008–2011) myöntämällä neljä miljoonaa euroa jaettavaksi apurahoina ympäri Suomea. Myrsky-hankkeen pääajatus on se, että taiteen tulisi olla kaikille nuorille helposti saavutettavissa riippumatta siitä, missä he asuvat, mikä on heidän elämäntilanteensa tai miten he sijoittuvat yhteiskunnassa taloudellisesti katsottuna. (Myrsky. Mikä on Myrsky? 2009.)

Art Hysteria ry haki Myrsky-hankkeesta kolmevuotista apurahaa Juuret-projektilleen. Hakemus hyväksyttiin ja Juuret-projektille myönnettiin apurahaa 70 000 euroa. (Art Hysteria toimintakertomus 2009.)

Nuorten saaminen mukaan Juuret-projektin toimintaan on ollut koko projektin suurin haaste alusta asti. Toiminnan kohteena ovat 13–17-vuotiaat nuoret, joka on haasteellinen kohderyhmä monessakin mielessä. Nuorille voidaan tuoda vaikka mitä palvelua ja harrastustoimintaa, mutta viime kädessä nuorten tarttuminen tarjottuun on heistä itsestään kiinni. (Saarinen 2010a.)

2.1 Mitä on nuorten syrjäytyminen?

Syrjäytymisen käsitteen ilmestyessä kieleemme 1970-luvulla, oli sillä erilainen merkitys kuin nykypäivänä. Syrjäytyneiksi kutsuttiin työnsä tai työkykynsä tavalla tai toisella menettäneitä henkilöitä. Tuolloinkin kyseessä oli jollain tavalla huono-osaiset yhteiskuntamme jäsenet. Nyt myöhemmin voidaan todeta, että syrjäytymisellä voi

olla myös monenlaisia muita muotoja, kuin pelkästään köyhyys. (Taskinen 2001, 4-6.) 2000- luvulla esiin on nostettu myös esimerkiksi sosiaalinen syrjäytyminen.

Syrjäytymisen käsitettä on viime aikoina myös kritisoitu liiallisesta kirjavuudesta. Aikuisten syrjäytymisen määritelmä sopii todella huonosti, jos lainkaan, nuorten syrjäytymisen määrittelyyn. Jos aikuisten kohdalla määritelmä on köyhä, avuton ja eristäytynyt, nuorten kohdalla syrjäytymisen käsite on vähintäänkin epäselvä. Taskinen toteaaakin lähdemateriaalinsa kautta, että pian syrjäytyneeksi voidaan määritellä kuka tahansa nuori, joka poikkeaa yhteiskunnan normeista hiukankaan. Taskinen (2001, 13-14.) toteaa, että lasten ja nuorten kohdalla tulisi enemmän puhua syrjäytymisuhasta, kuin suorastaan syrjäytymisestä.

Syrjäytyminen on pitkäkestoinen prosessi, joka alkaa usein jo lapsuudesta. On esitetty useita erilaisia tutkimuksia, siitä kuinka lapsuuden eri tekijät, kuten perheen rikkinaisuus tai vanhempien alkoholiongelmät voivat vaikuttaa nuoren joutumiseen syrjäytymisvaaraan tai jopa lopulliseen syrjäytymiseen. (Taskinen 2001, 7-8.) Taskinen muotoilee lähdemateriaalinsa kautta syrjäytymisprosessin seuraavanlaisena:

- 1) vaikeudet kotona, koulussa tai sosiaalisessa toimintaympäristössä
- 2) koulun keskeyttäminen tai alisuoriutuminen
- 3) huono työmarkkina-asema
- 4) täydellinen syrjäytyminen (marginalisoituminen, kuten esimerkiksi kriminalisoituminen, alkoholisoituminen tai työn vieroksunta)
- 5) laitostuminen tai eristäytyminen yhteiskunnasta

Taskinen (2001,8-9) kritisoi yhteiskuntaa "huono ennuste-" leiman lyömisestä tällaisten nuorten kohdalla. Taskisen mielestä sama asia voitaisiin sanoa seuraavasti: "Me emme tiedä miten auttaisimme näitä lapsia ja nuoria."

Nuori ei ole aina alun perinkin jo väärällä polulla. Lämsä (Kuorelahti & Viitanen 1999, 55.) toteaa Nuoren julkaisussa olevassa artikkelissaan, että myös aikaisemmassa elämässä hyvin menestynyt nuori voi kääntyä väärälle polulle, jos esimerkiksi menettää haaveilemansa opiskelupaikan. Lämsä muistuttaa myös, että myös pohjalla oleva

nuori voi taasen päästä elämässään ylöspäin oikean tuen kanssa. Tärkeä toteama Lämsän artikkelissa on se, että vaikka nuori olisi millaisessa ongelmatilanteessa hyvänsä, ei nuoren tukena työskentelevä aikuinen saa koskaan menettää toivoaan.

2.1.1 Nuorten syrjäytyminen lukuina

Vuonna 2001 Suomen väestöstä alle 15-vuotiaita oli noin 950 000. Lastensuojelussa huomataan 1990-luvun alusta nousua esimerkiksi avohuollon ja kodin ulkopuolelle sijoittamisten määrissä. Vuonna 1999 lastensuojelun avohuollossa oli lähes 40 000 lasta, joka on kaksinkertainen määrä verrattuna 1990-luvun alun tilanteeseen. (Taskinen 2001, 52-53)

Tällaisesta kehityksestä voidaan todeta, että myös nuorten syrjäytymisen ongelmien lisääntyminen lähes 10 vuotta myöhemmin on tuskin yllätys näiden lukujen valossa.

Taskinen (2001, 52) esittää arvioita syrjäytymisvaarassa olevista nuorista. Muun muassa alle 18-vuotiaiden rikosentekijöiden määrä vuonna 1998 oli arvion mukaan 46 120 henkilöä. Lastensuojelutoimenpiteitten kohteeksi oli joutunut 38 632 lasta tai nuorta. Vain peruskoulun suorittaneita oli 7 % silloisesta ikäluokasta. Jo nämä edellä mainitut kymmenen vuotta sitten päteeneet määrät ovat huolestuttavia. Nuorten syrjäytymisenuhan estämiseksi on todellakin luvassa töitä jatkossakin.

2.1.2 Syrjäytymisen ongelman ratkaisumallit

Taskisen mukaan on monia asioita, joita yhteiskunnassa voidaan ottaa huomioon nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tärkeimmäksi hän mainitsee perheiden tukemisen eri elämänvaiheissa, esimerkiksi kuntapalveluiden muodossa. Myös nuorten työllistymisen edesauttaminen on Taskisen mukaan tärkeä tekijä. Vuonna 2008 kootun Nuorisobarometrin (Myllymaa S. 2008, 15) mukaan kaikista 15-29 vuotiaista tutkimukseen osallistuneesta 1933 nuoresta 28 % oli ollut yli kahden kuukauden ajan työttömänä koulutuksen ulkopuolella. Ikäjakaumaa tarkemmin tarkasteltaessa huomattiin että alle 20-vuotiaiden kohdalla luku oli 8%, 20-24-vuotiailla 34% ja 25-29-vuotiailla 40%. Työllistymisen edistämisessä siis riittää näidenkin tulosten valossa

työnsarkaa yhteiskunnalle. Tämänhetkinen taloudellinen kriisi tuskin on ainakaan parantanut lukuja.

Työllistämisen lisäksi perheiden tukeminen esimerkiksi kunnallispalveluiden muodossa on yksi tärkeä tekijä. Nuorten ongelmiin tulisi puuttua heti kun niitä ilmenee. Ongelmien syvetessä voi nuoren omien voimavarojen lyhytaikainen niin kutsuttu täydentäminen riittää nuoren saamiseksi oikeille raiteille. Seuraavassa, vakavammasa syrjäytymisen vaiheessa avuksi tulevat avohuollon tukitoimenpiteet. Jos nämä toimenpiteet eivät auta ja nuori suistuu syvemmälle syrjäytymisen polulla, on vuorossa kontrolloidumpi ohjaus. Täydessä syrjäytymisessä on vaihtoehtona esimerkiksi laitoshoido ja täysihoiva (Kuorelahti & Viitanen 1999, 51.)

Lämsä (Kuorelahti & Viitanen 1999, 56.) toteaa, että vaikka nuoren elämästä ei tulisiakaan maailman suurinta menestystarinaa, voi siitä silti tulla ihan hyvä tarina. Riittää, että nuorella on yksikin aikuinen joka luottaa ja uskoo nuoreen ja hänen mahdollisuuksiinsa.

Juuret-projektin ohjaaja voisi olla juuri se yksi aikuinen. Juuret-projektissa onnistumisen elämys voi olla juuri se yksi tärkeä tekijä. Juuret-projekti voi siis olla apuna kaikissa syrjäytymisen vaiheissa ja erityisesti juuri silloin, kun puhutaan vasta syrjäytymisen uhasta.

2.2 Juuret- projekti

Juuret-projekti on poikkitaiteellinen nuorten hyvinvointia edistävä projekti. Projekti on saanut nykyisen rahoituksensa kolmeksi vuodeksi Suomen Kulttuurirahaston Myrsky-hankkeesta. Toiminta pyritään vakiinnuttamaan paikkakunnalle rahoituksen päätyttyäkin, jos sille on selkeää tarvetta nuorten puolesta. Toiminnan ideana on myös työllistää Saarijärvellä toimivia ammattitaiteilijoita. (Art Hysteria 2008.)

Projektin ideana on tarjota 13–17-vuotiaille nuorille mahdollisuus ilmaista itseään ja ajatuksiaan eri taidemuotojen kautta taidealan ammattilaisten ohjauksessa. Erilaisilla teoksilla ja työpajoilla pyritään hahmottamaan nuorten omia juuria niin konkreettisesti kotipaikkakunnallaan kuin yhteiskunnassakin. Hankkeen vastuuvetäjinä on teat-

teri-ilmaisun ohjaaja AMK Pasi Saarinen, musiikin opettaja FM Ville Ojanen ja tanssitaiteen maisteri Riikka Niemeläinen. Tämän lisäksi projektissa vierailee useita muiden taiteenalojen ammattilaisia. (Saarinen 2010a.)

Työpajoja on useita. Teatteritaiteen puolelta on ollut yhteensä viisi työpajaa, joista muun muassa yksi on ollut musikaali ja yksi kesäleirin lopputeos. Näiden lisäksi on ollut yksi tanssiteatterityöpaja, jonglööraustyöpaja, kontakti-improvisaatiotyöpaja, käsikirjoitustyöpaja sekä yksi työpaja, jossa on ollut vaihtelevia teemoja. (Art Hysteria 2009.)

Vuonna 2009 toiminnassa pitempiketoisiin työpajoihin on osallistunut aktiivisesti yhteensä noin 50 nuorta. Keväällä 2009 koulujen kanssa yhteistyössä toteutettuihin kahden tunnin kestoisiin esittelytyöpajoihin osallistui noin 500 11–17-vuotiaasta nuorta. (Art Hysteria 2009.)

2.2.1 Mitä taide ja Juuret- projekti tarjoavat nuorille?

Timosen ja Törmin Taidekohtia teoksessa julkaistun kolumnin mukaan taide on lähtökohtaisestikin jo hyvä keino ilmaista itseään. Timonen ja Törmi ovat olleet vahvasti mukana Myrsky-hankeessa ja ovat kirjoittaneet Taidekohtia teokseen kolumnin oimien kokemuksien ja huomioidensa pohjalta. Murrosikäisillä nuorilla oma itsetunto ja oma minäkuva ovat jatkuvassa muutoksen tilassa, toteavat Timonen ja Törmi. Vaikka ihmisen itsetunto ja minäkuva muuttuukin läpi elämän, on murrosikä se vaihe, jossa sen muutokset eletään suurimmalla intensiiviteetillä. (Myllymaa 2009)

Nuorilla voi olla paljon sanottavaa, mutta uskallus sanoa onkin toinen juttu. Työpajatoiminnassa nuori voi tuoda näkyväksi todella arkaluontoisia asioita, mutta hänen ei tarvitse pelätä, että ne tulisivat näkyväksi esimerkiksi vanhemmille, ellei hän itse juuri näin halua. Taiteen avulla voidaan tuoda esille tunteita ja ajatuksia, joita nuori ei uskaltaisi tuoda esiin arkipäiväisessä toiminnassa. (Saarinen 2010a.)

Taiteellinen työskentely auttaa hahmottamaan tunne-elämää Timosen ja Törmin mukaan. Kotiongelmien, kuten alkoholismi tai väkivalta, voivat purkautua yksinkertaisessa teatteri-ilmaisun harjoitteissa ilman, että nuori kokee paljastavansa yhtään

enempää, kuin itse haluaa. Työpajan vetäjällä on tällaisissa tilanteissa myös suuri vastuu, nuorta ei saa pakottaa paljastamaan yhtään sen enempää, kuin nuori on valmis itse jakamaan ja tuomaan esille (Myllymaa 2009).

Vetäjän ammattitaitoisuus on siis äärimmäisen tärkeä lähtökohta. Juuret-projektissa vetäjien ammatillisuus onkin ollut lähtökohta kaikkeen toimintaan. On pyritty hakemaan nuorten pariin ihmisiä, joilla on kokemusta ja koulutusta nuorten kanssa taiteen tekemisestä (Saarinen 2010a).

Timosen ja Törmin kolumnin mukaan tanssitaide voi esimerkiksi tuoda aivan uusia näkökulmia omaan kasvavaan kehoon. Tämän ikäluokan nuorille kehontuntemus on usein hyvin hukassa tai oma kehonkuva on hyvin vääristynyt. Tanssia saa kuka tahansa, ja harrastajan ei tarvitse tähdätä ammatillisuuteen, vaan hän voi vain nauttia kehollisuuden tuomista mahdollisuuksista. Oikein ja väärin tekemisen paineet pitäisi saada taka-alalle, ja tärkeintä on, että nuori uskaltaa kokeilla. (Myllymaa 2009.)

Tanssi on yksi osa-alue myös Juuret-projektissa. Erilaisten teosten parissa tutustutaan keholliseen ilmaisuun jokaisen omista lähtökohdista. Teoksissa tai harjoitteissa ei haeta mestarimaista tekniikan taituruutta vaan hyvää oloa ja sanomaa, itseilmaisua (Art Hysteria 2008).

Huumorin keinoin voidaan myös käsitellä vaikeitakin asioita niin sanotussa hyvässä hengessä. Tämän ajattelutavan tuominen nuorille totutun ”angstin tapaan” on myös mahdollista esimerkiksi ironisen tai satiirisen teatteriesityksen keinoin. (Myllymaa 2009.) Juuret-projektissa hyvä tekemisen meininki ja hyvä henki ovat jokaisen vetäjän tavoitteena työpajoissa (Saarinen 2010a).

Timonen ja Törmi muistuttavat kolumnissaan että nuorten oma ääni on se, jonka tulisi taiteen keinoilla tulla kuuluvaksi tai näkyväksi (Myllymaa 2009). Juuret-projektissa teokset ja harjoitteet liittyvät nuorten arkipäiväiseen elämään, heidän kokemuksiinsa ja mielikuviinsa ympäröivästä maailmasta. Esitettäviin teoksiin tuodaan nuorten omia ajatuksia ja näkökulmia mukaan, vaikka itse aihe saattaisikin olla vanha. Tästä hyvänä esimerkkinä talvisodan syttymisen 70-vuotispäiväksi tehty Talvisota tanssiteos, jossa aihetta lähestyttiin nuorten omista näkökulmista. Nuoret tutkivat teoksessa muun muassa sitä, miten heidän isovanhempansa ovat sotaan liittyneet. (Art Hysteria 2009.)

Taide itsessään ei voi ”parantaa” syrjäytymisuhan alla olevia nuoria. Se voi kuitenkin antaa heille eväitä ja tukea elämässä eteenpäin matkaamiseen, toteavat Timonen ja Törni (Myllymaa 2009). Tämä ajatus on myös Juuret-projektin ohjaajien tähtäimessä (Saarinen 2010a).

3 MISTÄ MUODOSTUU HYVÄ PALVELU?

Jotta voitaisiin tutkia nuorten kokemuksia Juuret-projektin toiminnasta, on ensin määriteltävä Juuret-projektin toimintaa palveluna. Palvelu käsitteenä jaetaan osa-alueisiin ja tutkitaan, mitä nämä osa-alueet konkreettisesti ovat Juuret-projektissa. Näin voidaan selvittää, millaisia kysymyksiä nuorille voidaan työpajojen toiminnasta esittää. Kun määritellään hyvä palvelu ja sen koostumus, voidaan verrata Juuret-projektin toimivuutta ja nuorten kokemuksia teoriaan hyvästä palvelusta.

Hyvän palvelun rakenne voidaan Lahtisen ja Isoviidan mallin mukaan jakaa neljään osaan: palvelukulttuuriin, palvelupakettiin, palvelutuotantoon ja palvelun laatuun. Kun kaikki nämä osa-alueet ovat kunnossa, on palvelun rakenne asiakkaalle hyvä ja miellyttävä kokemus. (Lahtinen & Isoviita 1998, 54–55.) Lahtisen ja Isoviidan malli hyvästä palvelusta soveltuu hyvin Juuret-projektin tarkasteluun ja siksi se otetaan tässä tutkimuksessa tarkempaan tarkasteluun. Hyvän palvelun rakenteesta on tarjolla myös useita muita malleja ja teorioita, tässä tutkimuksessa kuitenkin keskitytään pääsääntöisesti Lahtisen ja Isoviidan esittämään malliin sen hyvän soveltuvuuden vuoksi. Lahtisen ja Isoviidan mallia tuetaan muilla teorioilla.

Juuret-projektin toiminnassa asiakkaita ovat 13–17-vuotiaat nuoret. Asiakkaiksi voitaisiin myös luokitella esimerkiksi toiminnan rahoittajat: Suomen Kulttuurirahasto, Saarijärven kaupunki ja Keski-Suomen läänin taidetoimikunta tai esityksiä seuraavat ulkopuoliset katsojat. Tässä tutkimuksessa asiakkaista puhuttaessa kuitenkin tarkoitetaan erityisesti toimintaan osallistuvia nuoria, koska heidän kokemuksiansa selvittäminen on tutkimuksen päätavoitteena.

Palvelukulttuurissa tulisi olla aistittavissa projektin pääajatus (Lahtinen & Isoviita 1998, 55). Juuret-projektin pääajatuksena on tuoda syystä tai toisesta katveessa oleville nuorille ammattitaitoisesti ohjattua luovien aineiden harrastustoimintaa (Art Hysteria 2008).

Ideana on myös, että harrastukseen osallistuminen ei vaatisi suuria ponnisteluita nuorilta tai heidän vanhemmiltaan. Esimerkiksi taloudellisesti toiminta ei rasita, sillä työpajat ovat nuorille ilmaisia. Työpajoja pyritään myös tuomaan syrjäkylille, jotta matka ei olisi esteenä, ja saavutettavuus näin paranisi. Sosiaalisilta taidoiltaan erilaiset nuoret otetaan huomioon työpajoissa. (Saarinen 2010a.)

Näistä kaikista osa-alueista syntyy Juuret-projektin palvelun laatu. Jotta palvelun laatu voitaisiin määritellä hyväksi, tulisi nuorten kokea se niin positiivisena, että he haluavat olla toiminnassa mukana toistuvasti. Konkreettisen hyödyn saaminen olisi myös tärkeää. Hyöty voi olla esimerkiksi henkistä, kuten itsevarmuutta, fyysistä, kuten parempaa kuntoa ja sosiaalista, kuten uusia ihmissuhteita tai toisen kunnioittamiseen oppimista.

3.1 Palvelukulttuuri

Lahtisen ja Isoviidan mukaan palvelukulttuuri on kaikkea sitä, mitä asiakas voi aistia, kokea ja nähdä palvelussa. Palvelukulttuurista on aistittavissa palveluyhteisön ilmapiiri, joka kertoo yhteisön arvoista. Ilmapiiri tärkeine arvoineen vaikuttaa vahvasti myös muihin palvelurakenteen osiin. (Lahtinen & Isoviita 1998, 54–55.)

Juuret-projektissa palvelun halutaan olevan helposti saatavilla nuorille. Projektin ideana on se, että syystä tai toisesta katveessa olevat nuoret saavan luovien aineiden harrastusmahdollisuuksia ilman suuria ponnisteluja. Arvona on myös se, että kaikkien työpajojen vetäjät ovat oman alansa koulutettuja ammattilaisia. Ilmapiiri pyritään pitämään mahdollisimman avoimena ja toiset huomioon ottavana. Kaikki ovat tervetulleita ja sen halutaan myös näkyvän toiminnassa. Mukaan tulemiseen kynnys yritetään tehdä nuorille mahdollisimman matalaksi. (Saarinen 2010a.)

3.2 Palvelupaketti

Lahtinen ja Isoviita toteavat, että palvelupaketit olisi tärkeää rakentaa niin, että asiakas voi saada niistä mahdollisimman myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä. Palvelupaketti rakennetaan ydinpalvelun ympärille liitännäispalvelujen avulla. Usein ydinpalvelua onkin lähes mahdoton tarjotakaan ilman liitännäispalveluja. Siksi palvelupaketin toimivuus onkin erittäin tärkeä asia asiakkaan positiivisten elämysten kannalta. (Lahtinen & Isoviita 1998, 57.)

Ydinpalvelua (Lahtinen & Isoviita 1998, 57) Juuret-projektissa ovat työpajat ja niiden toiminta ammattitaitoisen vetäjän kanssa. Liitännäispalveluita (Lahtinen & Isoviita 1998, 57) palvelupaketissa on esimerkiksi sähköinen viestintä eli esimerkiksi tiedottaminen internetin ja sähköpostin välityksellä. Tilat, jotka kuuluvat myös liitännäispalveluihin, sijaitsevat lukion tiloissa. Projektin vetäjät toivovat kuitenkin uusien tilojen löytyvän pian, sillä nykyiset eivät parhaalla mahdollisella tavalla palvele toimintaa. Koulun tilat saattavat aiheuttaa nuorissa vastahakoisuutta ja ennakkoluuloja ohjaajien mielestä, vaikka ne nuorille ovatkin helposti saavutettavissa koulupäivän puitteissa. (Saarinen 2010a.)

Juuret-projektissa onnistumisen elämykset ovat vetäjien päämääränä nuorille eli asiakkaille. Myös epäonnistumisen positiivinen vastaanottaminen on onnistumista ja siksi tärkeä päämäärä. Esimerkiksi jos nuori epäonnistuu jossain teatteri-ilmaisun harjoitteessa, antaa koko ryhmä kannustavat aplodit, jolla pyritään siihen, että epäonnistumisen kokemus ei olisi pelkästään negatiivinen. (Saarinen 2010a.) Nuoren tulisi näin oppia ottamaan epäonnistumiset vastaan paremmin (Routarinne 2004, 70–74).

Juuret-projektissa toimivuuden haasteet palvelupaketin näkökulmasta ovat esimerkiksi työpajojen tiedottamisessa. Myös nuorten saaminen mukaan toimintaan on suuri ja jatkuva haaste. Monia kanavia nuorten saavuttamiseksi on kokeiltu. Esittelytyöpajat pyörivät yläasteikäisten liikuntatunneilla keväällä 2009, jolloin työpajat tavoittivat 500 nuorta. Kuitenkin vaikka nuoret ohjaajien mielestä viihtyivät työpajoissa, ei jatkuviin työpajoihin niiden alkaessa ollut tungosta. (Art Hysteria 2009.) Internetin kautta työpajojen markkinointi on tavoittanut jonkin verran nuoria, mutta ei niin useita, kuin ohjaajat toivoisivat niiden tavoittavan. Toiminnasta on

myös jätetty julisteita ja ilmoituksia esimerkiksi koulujen ilmoitustauluille. Myös paikkakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa on tehty yhteistyötä. (Saarinen 2010a.)

Toimiva palvelupaketti tulisi ensinnäkin jakaa kolmeen osa-alueeseen. Ensimmäisessä vaiheessa asiakas saapuu palveluun, kuten esimerkiksi nuori Juuret-projektin esitelytyöpajaan. Toisessa vaiheessa hän on palvelun käyttövaiheessa eli esimerkiksi osallistuu johonkin varsinaiseen työpajaan. Kolmannessa vaiheessa hän poistuu palvelusta esimerkiksi jonkin yksittäisen työpajan projektin päätyttyä. Se, mitä välillä tapahtuu, on suorassa yhteydessä siihen, minkälaisen kokemuksen kanssa asiakas eli nuori poistuu palvelusta. (Lahtinen & Isoviita 1998, 57.) Projektin vetäjien toive olisi, että nuori poistuisi mukanaan jotain uutta ihmeteltävää: uusia ystäviä, itsevarmuutta tai uusi taito, jota voi kehittää ja viedä eteenpäin. Ehkä hän haluaa jopa toiseenkin työpajaan mukaan. (Saarinen 2010a.)

3.3 Palvelun tuotanto

Palvelun tuotannossa olisi hyvä ottaa huomioon sen vaihteellisuus. Pääosia palvelun tuotannossa ovat palveltava asiakas, palveluympäristö, kontaktihenkilöstö ja muut asiakkaat. Lahtisen ja Isoviidan mukaan näin syntyvä positiivinen kokemus kaikista näistä vaiheista tuottaa hyvän lopputuloksen asiakkaan kokemuksissa. (Lahtinen & Isoviita 1998, 59–60.)

Esimerkiksi Art Hysterian Juuret-projektissa asiakas eli nuori voi kokea teoriassa tilanteen seuraavasti. Nuori tulee ensimmäistä kertaa mukaan teatteri-ilmaisun työpajaan. Hän toteaa ympäristön erikoiseksi ja joko pitää siitä tai se jännittää, ehkä jopa pelottaa häntä. Kontaktihenkilön, eli tässä tapauksessa työpajan ohjaajan, tulee silloin olla ammattitaitoinen ja valppaana aistimaan nuoren tuntemuksia ja mielialoja. Tämän jälkeen hänen tulee toimia siten, että nuori tuntee olonsa mahdollisimman tervetulleeksi ja turvallisiksi. Muut asiakkaat, eli tässä tapauksessa muut nuoret, voivat vaikuttaa uuden nuoren kokemukseen ottamalla hänet hyvin ja avoimesti vastaan tai sitten aiheuttamalla jännitettä tai epävarmuutta omalla käytöksellään. Tähtäimen työpajan ohjaaja voi vaikuttaa toivottamalla omalla olemuksellaan uuden nuoren tervetulleeksi. Nuoren huomioiminen myös työpajan ulkopuolella, esimerkik-

si erilaisilla tiedotteilla toiminnasta, voi saada nuoren tuntemaan itsensä tärkeäksi projektille.

3.4 Palvelun laatu

Palvelun laatua on tutkittu monin tavoin. Yksi tunnetuista tutkimuksista on Parasuraman (1985) tutkimus jota Ylikoski esittelee (1997, 90-91). Parasuraman tutkimuksessa löydettiin kymmenen tekijää, jotka määrittävät palvelulaatua. Nämä tekijät nimitettiin laadun ulottuvuuksiksi. Lista on suuntaa antava ja sen pätevyys vaihtelee palvelualoittain. (Ylikoski 1997, 90–91.) Juuret-projektin palveluiden osalta ainakin seuraavat Ylikosken (1997) esittelemät Parasuraman laadun ulottuvuudet voidaan laskea päteviksi ja niillä voidaan hyvin tarkastella sitä, mitä nuoret teoriassa voisivat toivoa palvelulta, vaikka itse lähde onkin jo vanha ja varmasti useita kertoja uudelleen tutkittu ja muotoiltu.

Luotettavuus on ensimmäinen kohta ja myös ensisijaisen tärkeä nuorten kanssa toimittaessa. Nuorten täytyy pystyä luottamaan ohjaajiinsa ja heidän sanoihinsa. Luottamuksesta syntyy hyvää yhteistyötä toimintaan osallistuvien nuorten ja ohjaajien välille. Luotettavuuden kanssa käsi kädessä kulkee kohta pätevyys. Tämä tarkoittaa Juuret-projektin osalta sitä, että ohjaajat ovat koulutettuja ja osaavat toimia nuorten kanssa ammattitaitoisesti.

Viestintä on myös tärkeä tekijä Parasuraman mukaan edelliseen pätevyYTEEN liittyen, kirjoittaa Ylikoski (1997, 90-91). Vaikka ohjaajat ovatkin taiteen alan ammattilaisia, tulee heidän silti pysyä kommunikoimaan nuorten kanssa sellaisella kielellä, jota nuoret käyttävät. Yleisimmät taidealojen termit on toki hyvä opettaa nuorillekin, mutta sivistyssanoilla hienostelu tuskin nuoriin puree. Uskottavuus on myös tärkeä asia ja yksi ulottuvuuksista. Nuorten tulee saada kuva siitä, että ohjaajat haluavat tehdä asioita nuorten kanssa muistakin syistä kuin rahasta. Jos nuori ajattelee, että ohjaaja on mukana vain, koska hänelle siitä maksetaan, tuskin yhteistyökään on kovin hedelmällistä. Nuoren tulisi kokea että ohjaaja on innostunut ja motivoitunut toimimaan nuorten kanssa.

Turvallisuus kulkee myös lähellä luotettavuutta, toteaa Ylikoski (1997) Parasuraman tutkimuksen perusteella. Nuoren tulisi tuntea olonsa turvalliseksi työpajoissa. Häntä ei kiusata, eikä hänen henkilökohtaisia asioitaan levitellä eteenpäin. Asiakkaan ymmärtäminen ja tunteminen on ulottuvuuksista ehkäpä se tärkein. Ohjaajien on tunnettava nuoret ja tiedettävä, mistä he tulevat ja millaisessa mielentilassa. Nuoria ei voi kuitenkaan pakottaa paljastamaan asioitaan, joten ohjaajien tulee olla herkkiä aistimaan asioita nuorten eleistä ja käytöksestä. Tässä palataan jälleen ohjaajien ammattitaidon tärkeyteen.

3.5 Palvelun laatutaso

Palvelun laatutaso muodostuu palvelupaketista, palvelukulttuurista, palvelun tuotannosta ja palvelun laadusta ja sen eri ulottuvuuksista. Asiakas muodostaa mielikuvansa palvelun laadusta sen mukaan, miten kokee edellä mainitut osat alueet. (Lahtinen & Isoviita 1998, 61–62.) Esimerkiksi nuorella voi olla odotuksia Juuret-projektin imagon perusteella. Hän voi olla kuullut kavereiltaan negatiivisia tai positiivisia kokemuksia ja huhuja, tai hänellä voi olla vahvakin mielikuva markkinoinnin tai median vaikutuksesta. Osallistuessaan palveluun hänelle syntyy vertailupohja, jonka pohjalta hän muodostaa lopullisen palvelun laatumielikuvan (Lahtinen & Isoviita 1998, 61–62).

Juuret-projektin ohjaaja arvelee, että nuori saa työpajoista itsevarmuutta, kavereita ja uusia kokemuksia. Ehkä sana ”taide” ei tunnu työpajojen jälkeen enää niin vieraalta tai oudolta. Ohjaajat toivovat, että nuori saisi rohkeutta luottaa omiin kykyihinsä ja uskallusta itsensä ilmaisuun. (Art Hysteria 2008.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä osiossa käydään läpi tämän tutkimuksen päätavoitteet, tutkimusongelma ja tutkimuksen toteutus alusta loppuun. Määritellään myös millaista tutkimusmenetelmää ollaan käyttämässä. Tutkimuksen toteutuksessa muun muassa käsitellään kuinka haastattelumenetelmä valitaan, kuinka haastateltavat valitaan ja kuinka tuloksia tullaan analysoimaan. Tutkimuksen kulku käydään myös yksityiskohtaisesti lävitse.

4.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimusongelmat

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisia kokemuksia Saarijärvellä Art Hysteria ry:n Juuret-projektiin osallistuneet nuoret ovat toiminnasta saaneet. Toimeksiantajaa kiinnostaa ovatko heidän toiveensa nuorten kokemuksista toteutuneet ja kuinka nuoret näkevät ja kokevat toiminnan omasta henkilökohtaisesta näkökulmastaan. Kokemuksissa selvitetään useita eri osa-alueita toiminnasta.

Tutkimuksen tavoitteena on myös selvittää onko Juuret-projektin toiminta tarpeellista paikkakunnalla. Näkökulmaan otetaan huomioon toimintaan osallistuvien nuorten mielipiteet mutta myös tutkimustulokset nuorten kokemuksista. Tutkimuksessa pyritään myös selvittämään, kuinka nuorten saamat kokemukset kohtaavat teoreettisen viitekehyksen kanssa. Käytännössä siis ovatko nuoret saaneet taideharrastuksesta sellaisia kokemuksia, kuin taideharrastuksen uskotaan olevan mahdollista antaa teoreettisesti katsoen.

Tutkimuksessa peilataan hyvän palvelun mallia Juuret-projektiin, eli kuinka palvelumalli toimii Juuret-projektissa teoriassa, sekä asiakkaitten eli nuorten kokemusten perusteella.

Nuorten kokemusten tutkimustavaksi valittiin laadullisen tutkimus. Tutkimustavan valintaan vaikutti tietysti tutkittava kohde. Mahdollisesti myös projektin päättymisen jälkeen ollaan toteuttamassa uusi tutkimus, jolle tämä tutkimus tulisi antamaan pohjaa.

Laadullisen tutkimusmenetelmä valittiin myös siksi, että haluttiin saada syvällistä ja luotettavaa tietoa nuorten kokemuksista. Ilmiö on myös paikkakunnalla uusi, joten siksikin laadullinen tutkimus sopii sen tutkimiseen paremmin (Kananen 2008, 30–32). Tässä tutkimuksessa on abduktiivinen aineistoanalyysi kyseessä sillä tutkimuksessa analyysi on aineistolähtöistä, mutta teoriaa käytetään myös apuna analyysivaiheessa (Kananen 2008, 91).

Tutkimusongelman pääkysymykseksi muodostuu kysymys: millaisia kokemuksia saarijärveläiset nuoret ovat Juuret-projektiin osallistumisestaan saaneet? Alakysymyksiinä: Millaisia ajatuksia nuorilla on toiminnan kehittämisestä? Entä onko Juuret-projektin toiminta tarpeellista paikkakunnalla nuorten kokemusten ja teoreettisen viitekehyksen valossa?

4.2 Haastattelutavan valinta ja haastattelurunko

Nuorten kanssa haluttiin myös keskustella kasvotusten heidän kokemuksistaan, jotta tärkeä elekieli ei jäisi peittoon. Koettiin, että henkilökohtaisesti haastatteleamalla päästäisiin asiassa paljon syvemmälle kuin paperilla numeroita ympyröimällä. Nuorten ollessa kyseessä haluttiin myös, että kysymykset olisivat täsmennettävissä ja selitettävissä paremmin. Haastattelu sopi myös paremmin tässä tapauksessa, koska nuorilla saattoi olla taustalla intiimejä tai arkoja asioita, joita on helpompi henkilökohtaisesti haastatteleamalla purkaa (Hirsjärvi & Hurme 1982, 15) .

Ryhmähaastattelua ei pohdinnan jälkeen otettu mukaan, koska tämän ikäryhmän nuoria haastateltaessa vahvimmat mielipiteet olisivat varmasti jyränneet hiljaisempien äänet. Aineen kirjoittamista aiheesta pohdittiin myös, mutta todettiin, että tällöin aihe voisi lipsahtaa helposti asian viereen, tai nuori ei paneutuisi aiheeseen tutkimuksen vaatimalla syvällisyydellä. Kirjallisesti vastaamalla nuoren olisi myös helpompi lipsua vastaamasta kunnolla kuin kasvotusten haastatteleamalla.

Tutkimus päätettiin toteuttaa teemahaastatteluina. Tapaa oli kokeiltu jo aiemmin muissa yhteyksissä ja se toimi hyvin aikuista haastateltaessa. Teemahaastattelun alkuperäistä runkoa testattiin yhdistyksessä tet-harjoittelussa olleeseen nuoreen ja

huomattiin, että se ei toiminut parhaalla tavalla. Nuoren oli vaikea alkaa puhua aiheesta pelkän teeman perusteella. Nuori pelkäsi, että sanoo jotain väärin tai hölmösti. Suoriin ja selkeisiin kysymyksiin oli helpompi vastata. Haastattelun edetessä ja jännityksen vähentyessä nuorikin vapautui puhumaan enemmän kysymykseen liittyen pelkkien kyllä- tai ei-vastausten sijaan.

Haastattelut päätettiin toteuttaa teemahaastattelun ja strukturoidun haastattelun välimuotona. Teoriaperustan mukaan valittiin kuusi teemaa ja niihin avustavia kysymyksiä. Haastattelunrunko muokkaantui seuraavanlaiseksi:

- Minä
 - Miten olet tullut mukaan Juuriin?
 - Missä teoksissa tai työpajoissa olet ollut mukana?
 - Onko Juuret ensimmäinen kosketuksesi taiteeseen?
- Kaverit
 - Onko kavereitasi mukana Juurissa?
 - Ovatko kaverit käyneet katsomassa esityksiäsi?
 - Mitä kaverit ovat Juurista mieltä ja mitä kokemuksia he ovat saaneet?
- Kokemukset
 - Mitä kokemuksia olet saanut? Hyviä? Huonoja?
 - Millainen ilmapiiri on ollut työpajoissa?
 - Millaisia ohjaajat ovat olleet?
 - Mitä pidät tiloista?
- Hyöty
 - Oletko saanut uusia ystäviä?
 - Oletko kehittynyt jossain taidossa tai oppinut täysin uutta?
- Art Hysteria ja Juuret-projekti
 - Mitä tiedät Art Hysteriasta?
 - Mitä tiedät Juuret-projektista?
- Kehitys
 - Kuinka toimintaa voisi sinun mielestäsi kehittää?
 - Miksi nuoria mielestäsi on vaikea saada mukaan toimintaan?

- Miten heitä kenties saisi mukaan enemmän?

Minä-osiossa käsiteltiin haastateltavan omaa taustaa ja sitä, miten on toimintaan lähtenyt mukaan. Lisäksi käsiteltiin sitä, kuinka aktiivisesti hän on toiminnassa ollut mukana. Kaverit-teema otettiin mukaan siitä syystä, että nuoren on luultavasti helppo puhua kavereiden kokemuksista ja ehkä kertoa myös omia ajatuksiaan kavereiden kautta. Tämän ajateltiin myös vapauttavan nuorta enemmän puhumaan muistakin aiheista. Kaverit-osio on sikäli myös tärkeä, että kavereiden kokemuksen toiminnasta ovat myös tärkeitä kuulla toiminnan kehittämisen kannalta.

Art Hysteria ja Juuret-projekti-teemalla taas selvitettiin lyhyesti enempiä takertumatta, mitä haastateltava tietää toimeksiantajasta eli siitä, missä hän on mukana. Kokemukset-osiossa pohdittiin haastateltavan hyviä ja huonoja kokemuksia toiminnasta.

Kokemuksissa käytiin läpi esimerkiksi kokemuksia työpajojen ilmapiiristä, ohjaajista ja tiloista, joissa toimitaan. Jos jossain osa-alueessa nousi esiin isoja asioita, pohdittiin niitä tarkemmin. Hyöty-osiossa haastateltava sai pohtia, mitä konkreettista hyötyä hän on toimintaan osallistumisesta saanut vai onko saanut ollenkaan. Hyöty saattoi olla esimerkiksi uusia kavereita tai uusia taitoja.

Kehitys-osiossa haastateltava sai kertoa, mitä hän muuttaisi toiminnassa ja miten toiminta voisi kehittyä. Lisäksi käsiteltiin sitä, miten nuoria voisi saada enemmän toimintaan mukaan. Tässä osiossa nuori sai myös kertoa oman arvionsa siitä, miksi nuoria on ollut haasteellista saada mukaan.

4.3 Haastateltavien valinta

Haastateltavaksi pyydettiin nuoria, jotka ovat osallistuneet toimintaan vähintään yhden kerran. Useat haastateltavista olivat osallistuneet useaan työpajaan, ja näin heillä oli enemmän kokemuksia toiminnasta. Tällöin tutkimustuloksien luotettavuuskin oli korkeampi. Kuitenkin vain yhdenkin kerran osallistuneita haluttiin mukaan, koska heillä saattoi olla selkeitä syitä olla menemättä uuteen työpajaan mukaan. Täl-

löin myös huonojen kokemuksien tuominen mukaan tuloksiin oli varmempaa kuin siinä tapauksessa, että olisi haastateltu vain aktiivisia nuoria.

Laadullisen tutkimuksen periaatteiden mukaisesti haastateltavien määrää ei päätetty etukäteen, vaan odotettiin, että vastauksissa tulisi selkeää kylläntyminen. Kylläntymisellä tarkoitetaan sitä, että vastauksista ei enää ilmene uusia huomioitavia asioista tutkimuksen kannalta (Eskola & Suoranta 1998, 62).

4.4 Haastatteluiden toteutus

Haastattelut toteutettiin kahden viikon ajanjaksolla maaliskuussa 2010. Haastatteluista sovittiin sähköpostitse tai facebook-yhteisön avulla. Tieto osallistujista saatiin ohjaajien osallistujalistaista. Nuorille selvitettiin heti, ettei heidän henkilöllisyyttään paljasteta, elleivät he itse halua. Myös tutkimuksen tarkoitus kerrottiin. Haastattelun rungosta ei kerrottu etukäteen tarkemmin, jotta nuori ei ehtisi liikaa pohtia ja valmistella vastauksiaan.

Haastattelut toteutettiin nuorille tutuissa Art Hysterian tiloissa koulupäivien päätteeksi, jotta nuorten ei tarvitsisi erikseen järjestää haastatteluun tulemistä. Näin halettiin haastatteluun osallistumisen kynnyks matalaksi. Haastatteluun varattiin aikaa noin puoli tuntia. Näin toivottiin, ettei nuori kieltäytyisi haastattelusta myöskään sen pituuden vuoksi. Useissa haastatteluissa haastatteluun käytetty aika venyi hieman pitemmäksi siitä syystä, että nuori halusi lopuksi vielä kertoa vapaasti aiheeseen liittyen enemmän kuin aluksi oletettiin. Keskimäärin haastattelut kestivät 40 minuuttia.

Teemat käytiin läpi suurin piirtein samassa järjestyksessä jokaisessa haastattelussa. Huomioon otettiin kuitenkin nuorten kokemukset, ja jos jostakin teemasta oli enemmän puhuttavaa kuin toisesta, keskityttiin siihen syvällisemmin. Jokainen teema käytiin kuitenkin lävitse, jotta tutkimuksen luotettavuus säilyisi. Vähiten käsiteltiin Art Hysteria/Juuret-teemaa, sillä siihen vastaaminen selkeästi jännitti nuoria ja toi turhaa jännitettä haastatteluun. Tämän seikan tultua esille teema käsiteltiin puolivälissä haastattelua ennemmin ohimennen, koska sillä ei ollut niin suurta merkitystä tutkimuksen kannalta kuin esimerkiksi omien kokemuksien läpi käymisellä.

Haastattelurunko toimi käytännössä hyvin. Nuoret vapautuivat keskustelemaan aiheista pelkkien ei- ja kyllä -vastauksien sijaan, joten haastattelua voitiin pitää luotettavana tapana kerätä tietoa nuorten kokemuksista. Viiden haastattelun jälkeen haastatteluissa alkoi näkyä selkeää kylläntyminen. Nuoret nostivat esimerkiksi samoja asioita esille toiminnan kehittämisessä sekä toivat esille samoja ideoita siitä, miten nuoria voisi saada enemmän mukaan. Tässä vaiheessa huomattiin, että osa haastateltavista oli erittäin läheisiä ystäviä keskenään, joten tutkimustulosten luotettavuuden vuoksi haastateltiin vielä yksi henkilö sellaisesta työpajasta, joissa aiemmin haastatellut eivät olleet mukana. Näin haluttiin saada vielä yksi näkökulmaa lisää, jossa varmasti ei olisi kaverin mielipiteellä vaikutusta. Haastateltavia oli myös useista ikäryhmistä, joten pelkästään tietty ikäryhmä ei tullut edustetuksi, mikä jälleen paransi tutkimuksen luotettavuutta. Yhteensä haastateltiin siis kuusi henkilöä, minkä jälkeen voitiin todeta, että uudet haastattelut eivät olisi enää tuoneet olennaisia muutoksia tutkimustuloksiin.

4.5 Laadullisen tutkimuksen tulosten analysointi

Analysoitava aineisto, eli tässä tapauksessa nauhoitetut haastattelut litteroitiin. Tämän jälkeen ne koodattiin. Koodaaminen tarkoittaa tiettyjen asiakokonaisuuksien hahmottamista erilleen tuloksissa (Kananen 2008, 90). Esimerkiksi tässä tapauksessa etsittiin vastauksista samanlaisuuksia, mutta myös selkeästi poikkeavia vastauksia.

Tutkimuksessa tuloksia analysoitiin teemoittelemalla. Teemoittelu tarkoittaa sitä, että tutkimusvastaukset lajitellaan jo haastattelurungossa olevien teemojen alle. Jos esille nousi selkeästi myös uusia teemoja, otettiin nämä mukaan uusina teemoina. Teemoista otettiin myös esille tutkimukseen näytteitä sitaatteina haastatteluista. (Kananen 2008, 90-91.)

5 TUTKIMUSTULOKSET JA LUOTETTAVUUS

Haastatteluissa oli edustettuna seitsemän eri työpajaa, joista yksi oli vuosittain järjestettävä kesäleiri. Voidaan todeta, että ilmapiiristä esimerkiksi saatiin luotettavaa ja laajaa tietoa, koska edustettuna olivat lähes kaikki työpajat. Haastatteluiden ulkopuolelle jääneitä työpajoja oli vain 3. Nämä kolme työpajaa eivät ole tähdänneet esityksiin, vaan ovat olleet kerhotyyppistä iltapäivätoimintaa. Kuitenkin seitsemästä edustetusta työpajasta löytyi myös yksi kerhotyyppinen, joka ei tähdännyt esitykseen, joten tällainenkin työpaja oli edustettuna.

Ohjaajista päästiin myös keskustelemaan laajasti, sillä yhden ohjaajan kohdalla oli kaikilla kokemusta. Myös muista käsitellyistä ohjaajasta oli vähintään kaksi kokemusta ohjaajaa kohden. Ainoastaan yksi vierailevan luennon pitänyt ohjaaja jäi ulkopuolelle kokemuksista. Tätä kuitenkin ei voi pitää luotettavuutta huonontavana tekijänä, sillä kyseisen ohjaajan vierailun osuus on ollut työpajojen kokonaisohjausmäärään nähden hyvin pieni.

Nuoret luottivat haastattelijaan ja kertoivat vapautuneesti myös negatiivisia asioita kokemuksissaan, vaikka niitä paljon ei esille noussutkaan. Keskusteluissa päästiin syvälliselle ja pohtivalle tasolle, pelkkien kyllä- tai ei-vastauksien sijaan. Tämän ikäluokan nuorten ollessa kyseessä olisi haastattelu voinut olla hyvinkin yksipuolinen ja pinnallinen, koska nuoret olisivat saattaneet jännittää tai tuntea helposti olonsa epämiellyttäväksi.

Nuorille ei kerrottu tutkimusta käytettävän mahdollisesti myöhemmin jatkorahoitusta haettaessa. Tällä haettiin sitä, että työpajoista pitävät nuoret eivät jättäisi kertomatta negatiivisia asioita siinä pelossa, että toiminta ei sen takia jatkuisikaan. Negatiivisten asioiden kertominen pyrittiin siis tekemään mahdollisimman helpoksi ja turvallisiksi.

Nuoria neuvottiin myös ottamaan yhteyttä haastattelijaan myöhemmin, jos mieleen nousisi asioita, joita olisi halunnut vielä sanoa. Yhteydenottoja ei tullut, joten voidaan todeta, että haastattelussa käytiin jokainen teema läpi riittävän tarkasti.

5.1 Haastatteluiden tulokset

Haastatteluilla onnistuttiin saamaan hyvin tuloksia tutkimusongelmaan. Isoin muutos haastattelurungossa haastatteluiden aikana tehtiin Art Hysteria/Juuret-osioon, jonka käsittely jätettiin hieman suppeammaksi, kuin ensin oli tarkoitus. Tällä ei kuitenkaan ole vaikutusta tutkimustuloksiin, sillä kaikista oleellisin asia, kokemukset, käsiteltiin tarkkaan ja laajimmin. Haastatteluiden aikana muutokset ja tarkennukset tehtiin haastatteluhetkellä sen mukaan, mistä nuori oli valmis ja halukas keskustelemaan tarkemmin. Yleisimmin tämä tapahtui juuri kokemuksien kohdalla. Tästä voidaan todeta, että jokainen haastateltava otettiin yksilöllisesti huomioon. Tässä osiossa jokaisen haastatteluosion tärkeimmät tutkimustulokset käydään lävitse.

5.1.1 Minä-osio

Haastatelluista jopa viisi kuudesta oli lähtenyt mukaan työpajoihin koulun seinälle ilmestyneen ilmoituksen perusteella tai sanomalehti-ilmoituksen nähtyään. Yksi haastatelluista oli lähtenyt mukaan kaverin houkuttelemana. Mielenkiintoista kuitenkin on, että ilmoittelun hyödyllisyydestä keskusteltaessa yksi nuori oli sitä mieltä, ettei se toimi lainkaan, vaikka itsekin oli lähtenyt mukaan juuri ilmoituksen perusteella.

”Oli ilmoituksia koululla, et olis tällanen kesäteatterijuttu. Ja mulla oli sit silleen et mä en päässy kaupungille kesätöihin ja kun mä olin käyny jo hiihtolomalla riparin, nii ei mulla ollu mitää kesäks. Nii sit mä aattelin et ku pari kaveriakin oli menossa, että ois kiva mennä.”

Nuori, 15 vuotta.

Haastatelluista neljä oli ollut mukana jo useassa työpajassa, vähintään kolmessa. Yksi nuori oli ollut ainoastaan yhdessä työpajassa mutta toivoi löytävänsä aikaa osallistua useampaankin. Vain yhteen työpajaan osallistunut ei siis ollut osallistunut muihin työpajoihin, koska ei ollut aikaa, ei siksi, että kokemus olisi ollut negatiivinen. Yksi haastatelluista oli mukana nyt toisessa työpajassa. Kukaan haastatelluista ei todennut aikovansa lopettaa toimintaan osallistumista. Yksi nuori toivoi voivansa palata

mukaan toimintaan esimerkiksi lomillaan, vaikka opiskelut veisivätkin toiselle paikakakunnalle.

Kaikilla haastatelluilla oli ollut jonkinlainen suhde taiteeseen jo ennen toimintaan mukaan lähtemistä. Suhde oli tullut aiemman harrastuksen kautta tai ihan arkipäiväisten asioiden mukana. Taide ei ollut kenenkään haastateltavan mielestä pelottava tai vieras asia, ja haastateltavat suostuivat mielellään määrittelemään suhdettaan taiteeseen.

”Mä pidän vähän niinku itsestään selvänä että tää on niinku taidetta. Koska, tota, mitenkähän tän selittäis. Et kun ihminen on mukana ja näyttelee ja oikeesti nauttii siitä, nii ei sitä voi muuks sanoa kuin taiteeks. Et vaikka se juttu olis muitten mielestä kuinka huono ja ala-arvonen, niin jos se ihminen siitä nauttii niin se on taidetta.”

Nuori, 18 vuotta

Kaikki haastateltavista kokivat, että taide oli tullut toimintaan osallistumisen kautta läheisemmäksi. Tutkimustuloksista voidaan todeta, että kaikki toimintaan osallistuneet ovat jollain tavalla jo aiemmin olleet taidesuuntautuneita, mutta toimintaan osallistuminen on ennestään lähentänyt omaa suhdetta taiteeseen.

Kaikki haastatellut olivat osallistuneet ensimmäisenä toimintakeväänä koulun liikuntatunneilla pyörineisiin esittelytyöpajoihin. Kokemukset työpajoista olivat todella positiivisia. Kolme haastateltavaa joutui kuitenkin miettimään pitemmän aikaa, oliko osallistunut vai ei. Työpaja ei ollut jäänyt sentään vuodeksi mieleen, vaikka siellä mukana oli ollutkin.

5.1.2 Kaverit-osio

Kaikki haastateltavat totesivat saaneensa paljon uusia kavereita ja jopa ystäviä työpajatoiminnan kautta. Yksi haastateltava kertoi löytäneensä enemmän samanhenkisiä ystäviä, ja vanha kaveripiiri oli näin jäänyt taka-alalle. Hän ei kokenut kuitenkaan asiaa negatiiviseksi vaan kertoi, että uusien ystävien kanssa tunsivat olevansa enemmän oma itsensä.

Sukupuolien välisiä eroja tässä asiassa ei ollut, vaikka poikia toiminnassa onkin huomattavasti vähemmän mukana. Haastateltu poika kertoi myös saaneensa paljon uusia ystäviä, pääasiassa tytöistä.

"Et sillai kun mä tulin art hysteriaan mukaan niin mä sain ihan jumalattoman klaanin uusia kavereita. Että sekin hyöty tästä on ollu."

Nuori, 18 vuotta

Kaverin kanssa toimintaan mukaan lähteminen oli tuntunut kahdesta haastateltavasta helpolta ja turvalliselta. Yksi haastateltava kertoi tulleen mukaan täysin ilman tietoa siitä, oliko mukana ennestään tuttuja ihmisiä vai ei ja kertoi sen vaatineen rohkeutta. Yksi haastateltava kertoi houkutelleensa ystäviä mukaan, mutta lopulta uskalsi kuitenkin lähteä, vaikka muut eivät innostuneetkaan.

Lähes kaikkien haastateltavien työpajojen ulkopuoliset kaverit olivat käyneet katso-massa esityksiä haastateltavien pyynnöstä. Haastateltavista neljä koki tämän tärkeäksi asiaksi itselleen. Neljä haastateltavaa kertoi myös, että kaverit ovat nauttineet esitysten seuraamisesta, vaikka varsinaista kipinää mukaan lähtemiseen ei ole tullutkaan.

*"Et mun kaveri käy kattoo aina ku mä teen itestäni pellen. *naurua* Mut se on mulle tärkeetä. Oon mä niitä houkutellessa mukaankin, mut ei kaikkien tartte lähteä. Ja onhan sekin jo jotai et ne käy kattoo kuitenkin aina."*

Nuori, 18 vuotta

"Kyllä niitä niinkun aina kiinnostaa nähdä, vaikka niitä itteään ei välttämättä kiinnosta lähteä mukaan."

Nuori, 15 vuotta

"Kyllä ne käy kattoo mut on ne vähän silleen et sä oot ihan hullu. Mut mä toisaalta tykkään siitä, et ei oo niinku massaa. Ja kyllä ne silti on tykänny kovasti vaikka niin sanookin. Ja osa on sit innostunut itekin mukaan."

Nuori, 14 vuotta

Tästä voitaisiin päätellä, että työpajat tarjoavat kokemuksia ja elämyksiä myös nuorille, jotka vain käyvät katsomassa esityksiä. Näin työpajojen varsinainen vaikutusalue

on laajempi kuin pelkästään niihin osallistuvat nuoret. Kahden haastateltavan kaaverit olivatkin myöhemmin innostuneet esityksiä nähtyään ja houkuttelun seurauksena lähtemään myös mukaan toimintaan.

5.1.3 Kokemukset-osio

Kokemukset toiminnasta olivat valtaosalla pelkästään positiivisia. Haastatellut olivat tyytyväisiä erityisesti ohjaajiin ja siihen, että työpajoissa oli todella hyvä ilmapiiri.

"Se ilmapiiri niissä työpajoissa on ollut tosi kannustava ja hyvä. Ja se et kaikki on halukkaita ja kiinnostuneita tekee sitä asiaa. Niinku ohjaajat ja tyypit. Et niinku eri asia ku jossai koulussa kun aletaan puhua jostain runoudesta ja yli puolet on sillee et ei vois vähempää kiinnostaa, mut tossa kun kaikkia kiinnostaa, a niin se tarttuu itteenkin."

Nuori, 18 vuotta.

Kaikki haastateltavat kertoivat luottavansa ohjaajiin ja totesivat, että jos mieltä painoi jokin asia, pystyivät he ohjaajille siitä avautumaan. Tätä seikkaa myös kolme haastatelluista piti erityisen tärkeänä tekijänä itselleen työpajoissa.

"Et niinku jos oikeesti vituttaa tosi paljon niin jos vaikka sanon siitä ohjaajalle, niin se auttaa, et se on niinku meidän psykiatri kans."

Nuori, 15 vuotta

Yllä siteerattu haastateltava totesikin, että kyseisen työpajan ohjaaja on samalla tasolla koulun terveydenhoitajan tai psykologin kanssa, jos hänen pitäisi kertoa jostain asiasta. Tästä voidaan todeta että työpajojen ohjaajien ammattitaitoisuus on todellakin ensiarvoisen tärkeä asia, kuten jo teoreettisessa viitekehyksessäkin on todettu.

Myös muut mukana olevat nuoret koettiin luotettaviksi, ja työpajoista muodostui matkan varrella oma tiivis pieni yhteisönsä. Vaikka eräs työpaja olikin suurempi, koettiin ilmapiiri silti luotettavaksi.

"Esimerkiks meillä on se alkupiiri, et mitä kuuluu tänään, niin kaikki oli aluks sillee et ihan hyvää mut nyt tyyliin ei nolota et voi kertoa vaikka et joo tänään"

*on ollu huono päivä ja et on niinku tosi vapautunu ilmapiiri niinku. Et silleen luottava ilmapiiri, et ei tartte miettii et kertooko noi nyt eteenpäin jos mä ker-
ron tän."*

Nuori, 14 vuotta

Haastateltavat arvostivat myös sitä seikkaa, että juuri heidän ajatuksensa ja ideansa otettiin huomioon työpajoissa. Heistä tuntui hyvältä, että juuri jokin heidän ideansa tai liikkeensä otettiin mukaan esityksiin. Kaksi haastateltavaa vastasi seuraavasti, kun keskusteltiin siitä, saavatko nuoret käyttää omaa luovuuttaan työpajoissa:

*"Joo se on tärkeätä, että saa niinku omaa mukaan, et ei tee vaan niinku käs-
ketään. Saa niinku käyttää omaa luovuutta ja saa omat ajatukset esille."*

Nuori, 15 vuotta.

*"Joo se on tosi hienoo, et voi niinku sanoo et toi on mun liike ja se on tosi
mahtavaa."*

Nuori, 14 vuotta

Tästä voidaan päätellä, että nuorille on tärkeää juuri se, että heidän ideansa ja aja-
tuksensa pääsevät mukaan esityksiin. Juuri niin ohjaajat pyrkivät toimimaankin.

Nuoret kokivat myös, että he eivät enää välittäneet niinkään, mitä muut heidän osal-
listumisestaan ajattelivat. Kiusaamisesta tai nälvimisestä ei välitetty, vaikka sitä kah-
den haastateltavan mukaan esiintyikin ajoittain.

Ulkopuolisten ohjaajien vierailut olivat haastateltavien mielestä positiivinen asia.

Ulkopuoliset ohjaajat toivat uudenlaista mielenkiintoa ja innostusta toimintaan. Tä-
mä kokemus toiminnan vetäjien kannalta on hyvä asia tietää, sillä ulkopuolisten oh-
jaajien käyttämistä toiminnassa on vahvasti kritisoitu toimintaa ulkopuolelta
seuraavien taholta muun muassa mielipidekirjoittelun muodossa (Saarinen 2010).

Nuoret ovat kuitenkin kokeneet ohjaajavierailut hyvänä asiana, mikä lienee tärkeintä.
Ohjaajista ei haastatelluilla ollut negatiivista sanottavaa. Kaikki kokivat, että ohjaus
oli hyvää ja innostunutta.

*"Ku ohjaajia kiinnostaa ja haluaa tehdä ja ryhmää kiinnostaa, niin siitä syntyy
kyllä."*

Nuori, 15 vuotta

Huonoina asioina mainittiin väsymys, sillä koulun ja harjoitusten yhdistäminen oli haastateltavien mielestä välillä todella rankkaa. Nuoret olivat kuitenkin yksimielisiä siitä, että harjoitusten tuli olla heti koulupäivän jälkeen, jotta kotonakin ehtisi olla. Myös työpajoihin pääseminen olisi muutaman kohdalla vaikeutunut oleellisesti pitkän matkan takia, jos harjoituksiin olisi pitänyt päästä illalla. Yksi haastateltavista arveli, että ei olisi pystynyt osallistumaan toimintaan ollenkaan, jos harjoitukset olisi siirretty iltaan.

Eräässä työpajassa koettiin keskittymisvaikeuksia, koska suuri ryhmä aiheutti välillä levottomuutta ja äänekkyttä. Kaksi työpajaan osallistunutta koki tämän huonoksi ja häiritseväksi tekijäksi, vaikka työpajasta muuten pidettiin. Yksi työpajaan osallistunut ei ollut huomannut tällaista asiaa ollenkaan eikä siis pitänyt sitä myöskään häiritsevänä. Ohjaajan välillä äänekästäkin asiaan puuttumista ei kuitenkaan pidetty negatiivisena. Ennemmin kaksi haastateltua olivat pahoilla mielin siitä, että ohjaaja joutui huutamaan, koska toiset eivät ymmärtäneet kuunnella ja keskittyä. Tässä kohdalla voidaan huomioda, että kyseissä työpajassa toimintaan osallistui 34 nuorta. Tällainen lukumäärä on luultavasti valitettavan usein myös tavallisen luokkatunnin oppilasmäärä kouluissa, joissa säästöjä joudutaan tekemään.

Yllättäen toisin kuin ohjaajat olivat ajatelleet, nuoret eivät olleen kovasti epätyytyväisiä nykyisiin tiloihin. Vain yksi haastateltavista kertoi, ettei pitänyt lainkaan nykyisistä tiloista. Muut haastateltavat kokivat, että tilat eivät olleet parhaat mahdolliset, mutta eivät myöskään kokeneet tiloja millään tapaa häiritsevänä tekijänä.

” No nää on ihan hyvät kyllä. Et oli tosi kivaa kesällä kun me tuotiin tänne kankaita ja tehtiin maja ja silleen. Mut ois kyllä kiva jos ois isommat tilat ja niinku ihan oma sali käytössä, et ois niinku ihan oma tila. Mut nää on ihan hyvät tälläkin hetkellä.”

Nuori, 15 vuotta

Myöskään tilojen sijaitseminen koulun yhteydessä ei haitannut nuoria. Kuitenkin kaikki nuoret toivoivat joskus löytyvän tilan, jota he itse pääsisivät suunnittelemaan. Sitä odotellessa nuoret kuitenkin olivat yhtä haastateltavaa lukuun ottamatta ihan tyytyväisiä nykyisiin tiloihin.

Tämän osion tuloksista voidaan todeta, että nuoret ovat melko vähään tyytyväisiä tilojen ja materiaalien suhteen. Paljon tärkeämpää sen sijaan heille on se, että ohjaajat ovat mukavia, asiasta innostuneita sekä se, että työpajoissa on hyvä ja luottava ilmapiiri. Toisin sanoen nuorille tärkeää ovat ihmiset. Haastateltujen kokemusten perusteella voidaan todeta, että työpajat ovat todella onnistuneita ja nuorten kokemukset ovat pääosin pelkästään positiivisia kaikista osa-alueista.

5.1.4 Konkreettinen hyöty -osio

Nuoret olivat saaneet monenlaista hyötyä toimintaan osallistumisesta. Kaikki haastateltavat mainitsivat itsetunnon parantumisen yhdeksi konkreettiseksi hyödyksi. Tämän he uskoivat johtuvan erilaisista harjoitteista ja myös esiintymisestä. Erityisesti kouluesitelmien pitäminen ei enää jännittänyt samalla tavalla, kuin ennen toimintaan osallistumista.

”Ja uskaltaa niinku esimerkiksi koulussakin viitata enemmän, et ei enää mieltä että mitä jos tää onkin väärin tää mun vastaus.”

Nuori, 14 vuotta

Mokaamisen käsitteleminen oli parantunut huomattavasti neljän haastateltavan mukaan. Nuoret kokivat, että jos esimerkiksi julkisesti tekivät omasta mielestään jotain noloa, ei se jäänyt enää mieltä painamaan, vaan elämää pystyi jatkamaan heti eteenpäin. Tässä kohtaa voidaan todeta, että ohjaajien ajatus positiivisen mokaamisen tunteen harjoittelusta työpajoissa on tuottanut tulosta.

Taitoja nousi myös esiin. Kirjoitustyöpajaan osallistuneet kokivat kehittyneensä kirjoittajina valtavasti. Kirjoitustyöpajassa olleet olivat myös oppineet esimerkiksi alan termistöä ja käytännön asioita. Myös tanssiteosproduktioon tai kontakti-improvisaatio työpajaan osallistuneet kokivat, että heidän liikkumisensa ja liikkeellinen ilmaisunsa oli parantunut.

”Sitte on niinku tulla sellasta sulavuutta omaan liikkumiseen et välillä huomaa että olipas aika kissamainen, et kun aikasemmin on ollu sellanen kömpelö.”

Nuori, 15 vuotta

Yksi haastateltava kertoi, että tanssi oli hyvä tapa purkaa pahaa oloa ja harjoituksen jälkeen oli olo ja mieli kevyempi. Elokuvatyöpajasta oli saatu myös monia konkreettisia taitoja elokuvantekoon liittyen alusta loppuun. Yksi haastateltu kertoi, että oli ollut erittäin mielenkiintoista päästä seuraamaan erilaisia ohjaustyyliä ja ratkaisuja erilaisissa teatteri- ja tanssityöpajoissa.

Myös uusien kavereiden löytyminen ja erittäin läheistenkin ystävyssuhteiden syntyminen mainittiin kaikissa tapauksissa. Eräs haastateltava myös arvioi, että hänen ajattelutapansa oli muuttunut ja hän oli löytänyt itsestään aivan uusia puolia. Yksi haastateltava totesi myös, että oli alkanut ajatella asioita enemmän itse, eikä ajatellut vain niin kuin joku käski ajatella.

"On ollu silleen tosi mukavaa. Et on saanu niinku sellasen ihan uuden käsityksen ja löytänyt itestään tosi paljon uusia puolia. Et on ollu niinku tosi paljon hyötyä itelle. Et kiitos vaan niinku kaikille."

Nuori, 14 vuotta

Neljä haastateltavista kertoi, että oli alkanut ajatella uusia vaihtoehtoja kouluttautumiseen toimintaan osallistumisen jälkeen. Kolme heistä oli jo hakenut tai päättänyt hakea jatkokoulutuksessa taidepainotteiseen suuntaan yläkoulun tai lukion päättymisen jälkeen. Nämä neljä haastateltua kertoivat myös, että olivat alkaneet ajatella ihan eri tavalla omia vahvuuksiaan tai jopa löytäneet omat vahvuutensa jatkokoulutusta ajatellen työpajoihin osallistumisen kautta.

"No se on tullu sillai niinku hysterian kautta, et ku on ollu silleen hukassa, et ei mulla oon mitään vahvuutta, et mä oon tasasen hyvä kaikessa, mut mua ei kiinnosta mikään. Mut sit tän kautta on tullu sellanen et ehkä mä voisinkin päästä johonkin tän tai tän taidon avulla."

Nuori, 15 vuotta

5.1.5 Art Hysteria/Juuret-osio

Haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että nuoret eivät ole kovinkaan tietoisia siitä, mitä Art Hysteria oikeastaan on. Lähes kaikki haastateltavat yhdistivät käsitteet

Art Hysteria ja Juuret sillä tavoin toisiinsa, että he ymmärsivät, että molemmat olivat pelkästään nuorten toimintaa varten. Peruskäsitys oli kuitenkin kaikilla haastateltavilla hallussa. He ymmärsivät Saarijärven Juuret-projektin olevan osa valtakunnallista isompaa yhteyttä, jotka kuitenkin läheskään kaikki eivät osanneet nimetä Myrsky-hankkeeksi. Monet myös tiesivät, että ideana on tehdä nuorten lähtökohdistta taidetta ja tutkia omia juuria taiteen avulla.

”Saarijärvellä sellanen taideprojekti, missä järjestetään teatteri ja tanssia ja musikaalia ja kaikkea. Tää on niinku osa sitä valtakunnallista juttua ja sit tää on niinku valtion rahoituksella ja sit tää ei oo niinku periaatteessa sellasta perinteistä teatteria vaan sellasta taidetta ja vapaata ja outoa.”

Nuori, 14 vuotta

Osion käsitteleminen jätettiin vähäisemmäksi, sillä haastateltavat selkeästi hermostuivat, kun tarvittiin vastaukseen selkeää tietoa eikä vain kokemusta tai tunnetta. Osion vähäinen käsittely ei tutkimuksen kannalta ollut huono asia, sillä osio ei ollut selkeästi pääasia tutkimuksessa. Osion ainoastaan toivottiin antavan jonkinlaisia kuvia siitä, mitä nuoret tietävät toiminnan järjestävästä tahosta. Tähän osioon pystyi tällaisellakin käsittelyllä vastaamaan.

5.1.6 Kehitys-osio

Haastateltavat olivat pääosin tyytyväisiä nykyiseen toimintaan. Kaksi haastateltavaa toivoi kuitenkin enemmän myös työpajoja, jotka eivät tähtäisi esityksiin, esityksiin tähtäävien rinnalle. Esitysten lähestyessä koettiin nimittäin, että harjoitustahti oli rankka varsinkin koulun koeviikon sattuessa samaan aikaan.

”Välillä on tosi raskasta, et ku on vaikka koeviikko ja miljoona tutkielmaa pitää tehdä nii sillen se on kaikista hirveintä ku tuntuu et ei voi rentoutuu, et vaan pitää pitää pitää”

Nuori, 15 vuotta

Toivottiin myös, että harjoitusaikaa olisi pitemmällä ajanjaksolla, jotta ensi-illan lähestyessä ei olisi niin useita harjoituksia viikossa.

"Et se treenitahti loppuvaiheissa on niin hirvee, et voi oikeesti olla neljät harkat viikossa ja siinä meinaa oikeesti loppuu puhti. Et jos harjoteltais kauemmin ni ois niinku enemmän aikaa ja se ei ois niin rankkaa siinä loppuvaiheissa ennen ensi-iltaa."

Nuori, 15 vuotta

Tiedottamista toivottiin myös parannettavan. Harjoitusten ajankohtia ja varsinkin esityksien ajankohtia oli välillä tupsahtanut nuorten mukaan melkein pä täysin yllätyksenä. Nuoret toivoivat, että tiedotuskäytännöksi kehitettäisiin selkeämpi tapa. Tässä kohtaa on hyvä huomioida se, että ohjaajien mukaan taas nuoret eivät vastaanota informaatiota erityisen hyvin. Monta asiaa tuntuu menevän ohitse. Ohjaajat arvelevat tämän johtuvan siitä, että informaatiotulva on nykyaikana niin valtava, että nuoret sulkevat alitajuntaisesti ehkä useita asioita ulkopuolelle.

"Paitsi joo, se tiedottaminen. Et siinä on ollu ongelmia. Tai me on siitä jo ohjaajan kans puhuttukin. Et ei niinku aina tiiä millon on harkat ja mitä esitettään ja missä ja millon. Et niinku koko ajan pitää tiedottaa, muuten mä tipun kärryiltä."

Nuori, 18 vuotta

Nuorten mukaan saamiseen vaikeudesta haastateltavilla oli muutamia käsityksiä. Useimmat ajattelivat, että nuoret eivät vain olleet tietoisia toiminnasta. Osa mietti, että nuorilla saattoi olla ennakkoluuloja toimintaa kohtaan. Tosin syytä siihen, miksi sellaista olisi, he eivät osanneet varsinaisesti kertoa. Yksi haastateltavista arveli, että koska taide saatettiin määritellä nuorten keskuudessa oudoksi, määriteltiin myös toimintaan osallistujat sen mukaisesti. Osa haastateltavista oli törmännyt huuteluun ja nälvimiseen, koska osallistuivat toimintaan. He uskoivat, että tämän tyyppinen kiusaaminen myös esti useita nuoria lähtemästä mukaan. Nuoret tiesivät myös omista tuttavapiireistään, että juuri tästä syystä mukaan ei uskallettu lähteä.

Esittelytyöpajoja pidettiin hyvänä keinona tutustuttaa nuoria toimintaan, koska silloin kaikkien piti osallistua ja tällöin myös nälviminen oli vähäisempää. Nuoret ehdot-

tivatkin, että työpajoja voisi olla uusintakierros kaikille. Tällöin myös tietoisuus toiminnasta lisääntyisi ja ennakkoluulot voisivat hälventyä.

"Varmaan jos ne esittelypajat ois uudestaan, et silleen vaikka kaikkia ei kiinnostaiskaan niin ne ketä kiinnostas niin ois se mukavaa vaihtelua. Ja sit ku kaikkien pitäis olla mukana, niin ei tulis sitä että toiset nauraa toisille. Et niinku kaikki osallistuu et kun se on tosi sääli et moni ei uskalla lähteä mukaan ja sit vaan naamioi sen sellasen ei kiinnosta asenteen alle."

Nuori, 14 vuotta

"Mut niitä esittelytyöpajoja saisi olla useammin. Et ois niinku mielessä ja muistais ja sit ois niinku aikaa miettiä. Et ehkä ne (nuoret) tarttee enemmän infoa että mikä tän homman nimi on ja sit enemmän kannustusta lähtee. Sit ku on niitä tyyppejä jotka nauraa tai sanoo että mitä vittua sä niinku teet, ootko sä ihan päästä viialla. Mut mä nyt oon vähän sellanen et sanon et, joo oon."

Nuori, 15 vuotta

Käytännön työpajoissa toivottiin enemmän liikkeellistä ilmaisuja, kuten tanssia tai kontakti-improvisaatiota. Myös näytelmä-, käsikirjoitus- ja elokuvatyöpajojen toivottiin jatkuvan.

"Musta ois kiva jos ois enemmän niinku just sellasta niinku toi kontakti-improvisaatio, et ois vaan sellasta rentoa. Et niinku tanssia ja liikettä."

Nuori, 15 vuotta

"Se elokuvajuttu voisi olla uudestaan. Mut sit myös niinku tällanen niinku tää musikaali, tai sit jotain pienempää näytelmäjuttua voisi olla lisää."

Nuori, 14 vuotta

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä osiossa käydään lävitse tutkimustulokset, verrataan niitä tutkimusongelmaan ja peilataan teoreettiseen viitekehykseen. Tutkimustuloksista ilmeni paljon yhtäläisyyksiä teoreettiseen viitekehykseen peilattaessa. Useat ohjaajien käsitykset vahvistuivat nuoria haastateltaessa.

Yllättäviäkin tuloksia tuli. Toisin kuin ohjaajat olivat ajatelleet, tilakysymys, joka ohjaajia on vaivannut, ei vaivannut nuoria. Nuoret kokivat nykyisetkin tilat ihan toimiviksi, vaikkei kuitenkaan parhaiksi mahdollisiksi. Nuoret kuitenkin eivät osanneet ottaa huomioon ilmanlaatuongelmaa, joka ohjaajien mielestä oli suuri. Tässä mielessä tilakysymys on edelleen aiheellinen, ja ilmanlaadultaan parempien tilojen löytyminen olisi kaikkien osallistujien kannalta parasta. Nuoret myös haaveilivat omasta tilasta, jota saisivat itse olla mukana toteuttamassa haluamallaan tavalla.

Uutta tietoa oli myös se, että jotkut nuorista joutuivat pilkatuiksi, koska osallistuisivat toimintaan. Yllättävää ja harmittavaa tiedossa oli se, että se tosiaan esti useita nuoria lähtemästä mukaan. Haastateltavat ehdottivat tähän ratkaisuksi sitä, että työpaja-toimintaa järjestettäisiin koulutunneilla, jolloin se olisi kaikille pakollista, ja kukaan ei joutuisi silloin naurunalaiseksi, koska kaikkien piti osallistua. Tällöin myös sellaiset nuoret, jotka verhoilivat arkuutensa ”ei kiinnosta”-asenteen alle, saisivat kokeilla juttuja menettämättä mainettaan. Myös esittelytyöpajoja ehdotettiin kierrätettäväksi uudestaan. Ideat ovat hyviä, ja jos taloudelliset resurssit antavat myöten, varmasti myös toteuttamiskelpoisia.

6.1 Juuret-projektin hyvän palvelun mallin toteutuminen

Palvelukulttuuri on tutkimustuloksia tarkasteltaessa hyvin nähtävillä projektissa.

Nuoret tietävät, että heidän oma äänensä ja ajatuksensa on tärkeä, ja arvostavat tätä seikkaa. He myös ymmärtävät, että ohjaajat ovat ammattilaisia. Ohjaajien innostus ja aito kiinnostus asiaan on myös nuorien mukaan näkyvissä. Parannettavaa olisi kui-

tenkin siinä, että nuoret tietäisivät tarkemmin, kuka heille toimintaa järjestää. Tämä asia on nyt useille nuorille vain puoliksi selvillä. Asia ei ehkä nuorten kannalta ole niinkään merkityksellinen, mutta nuorten kertoessa toiminnasta ulkopuolisille voi toiminnan järjestäjästä syntyä vääriä mielikuvia ulkopuolisille, ellei oikeaa tietoa ole. Tästä voi syntyä juuri asiattomia mielipidekirjoituksia ja lisää väärää kuvaa yleisölle.

Teoriaa ja nuorten kokemuksia vertailtaessa voidaan todeta, että Juuret-projektissa palvelun laatutaso on hyvä. Palvelupaketin luominen on onnistunut hyvin. Ydinpalvelu, itse työpaja, koetaan miellyttäväksi ja onnistumisen elämyksiä tarjoavaksi, kuten ohjaajatkin toivovat. Liitännäispalveluista voidaan todeta, että tiedottamista voitaisiin parantaa. Tässä kohtaa voidaan kuitenkin myös todeta, että myös tiedon vastaanottajat eivät ole helpoimmasta päästä tavoittaa. Tiedottamista voitaisiin parantaa esimerkiksi paremmalla rekisterillä työpajojen osallistujista. Rekisterissä olisivat nuorten yleistiedot ja erityisesti puhelinnumerot ja esimerkiksi sähköpostiosoitteet. Tällä hetkellä osallistujien rekisteröiminen on nimilappujen varassa. Myös työpajojen aikatauluja voitaisiin suunnitella ja aikatauluttaa tarkemmin mahdollisuuksien mukaan. Nuorten mainitsemaa väsymystä ensi-iltojen lähellä voitaisiin helpottaa pidentämällä harjoitteluaikaa ja vähentämällä harjoituskertoja viikossa.

Palveluntuotanto Juuret-projektissa on myös hyvällä mallilla, kun vertaillaan nuorten kokemuksia teoriaan palvelun tuotannosta. Nuoret kertovat kokevansa työpajojen ilmapiirin kannustavaksi ja luotettavaksi. Kontaktihenkilöstö eli ohjaajat ovat myös nuorten mielestä ammattitaitoisia, luotettavia ja ennen kaikkea helposti lähestyttäviä. Muut asiakkaat, eli muut nuoret, on koettu myös positiiviseksi tekijäksi työpajoissa. Kaikki haastateltavat mainitsivat positiivisena asiana uusien kavereiden saamisen. Tämä kertoo myös siitä, että palveluntuotannossa muut asiakkaat ovat nuoria mukaan houkutteleva tekijä, ei suinkaan pois työntävä. Nuorien kokemukset työpajoista olivat pääasiassa positiivisia, joten voidaan todeta, että palveluntuotanto toimii Juuret-projektissa hyvin.

Palvelun laatutason voidaan edellisten perusteella todeta olevan hyvä. Nuoret kokevat kaikki edellä mainitut osa-alueet niin toimiviksi, että haluavat olla toiminnassa mukana uudestaan ja uudestaan. Näin voidaan todeta, että tutkimuksen perusteella pieniä yksityiskohtia lukuun ottamatta palvelunlaatutaso on Juuret-projektissa kohdallaan. Nuoret ovat kokeneet tarjotun tuotteen hyväksi ja toimivaksi palveluksi.

6.2 Tulosten peilaus taiteen mahdollisuuksiin syrjäytymisen ehkäisijänä

Ohjaajien mukaan Juuret-projekti tarjoaa kokemuksia myös niille nuorille, jotka eivät osallistu itse työpajoihin mutta käyvät katsomassa projektin esityksiä. Samaa toistivat tutkimuksessa haastatellut nuoret. Tästä hyvä esimerkki on syksyllä 2009 aloitettu kansainvälisyysmusikaali, joka toteutettiin yhteistyössä yläkoulun kansainvälisyshankkeen kanssa. Koulun mukanaolo projektissa tuotti hedelmää, ja työpajaan lähti mukaan yhteensä 34 nuorta. Mukana nuoria oli tanssimassa, näyttelemässä ja bändissä soittamassa. (Art Hysteria 2009.)

Nuoret osallistuivat itse kaikkiin musikaalin osa-alueisiin ammattilaisten johdolla. Nuoret suunnittelivat itse tanssien koreografiat, kirjoittivat omia tekstejä, joiden pohjalta koottiin koko musikaalin käsikirjoitus, ja myös nuorten omia sävellyksiä tai sanoituksia pääsi musikaalin kappaleisiin mukaan. Tämä pääajatus musikaalin tekemisessä vahvisti sitä, että musikaali olisi taatusti nuorten sanoma kansainvälisyydestä ja siitä elämästä, mitä he kokevat joka päivä koulussa. (Saarinen 2010a.)

KUVIO 1. Kenkää!- Kansainvälisyysmusikaali (Kuorelahti-Juntunen 2010)

Nuorten sanoma esityksessä on hyvin nähtävissä ja kuultavissa. Se, mitä nuoret sanovat, on jopa hieman pelottavaa. Erityisesti siksi, että nykypäivän yhteiskunnassa se on hyvin totta. Nuorten ajatuksia ja tunnelmaa tiivistää hyvin kuva esityksestä sekä kansainvälisyysmusikaaliin nuorten omien tekstien pohjalta Pasi Saarisen (2010b) kirjoittama monologi.

"Mäpä kerron sulle jotain konkretiasta. Mä herään aamulla. Pää tukkoisena. Raahustan itseni kouluun. Yritän pysyä tunnilla hereillä. Palaan kotiin. Avaan telkkarin. Katon jotain BB-tyypin juontamaa chattiohjelmua, johon yksinäiset tyypit lähettää tekstareita. Katon galtsun ja facebookin. No comments. Avaan päivän lehden, jossa kerrotaan niin ja niin monen kuolleen. Ei kosketa. Telkkarista tulee uutiset, jossa kerrotaan itsemurhapommittajan murhanneen Kabulissa kymmenen tyyppiä. Ei reaktiota. Miksei? Millon mä oon itse kokenut jotain konkreettista? Mä oon yhteydessä kaikkeen ja kaikkiin 24/7, mut miks mulla on olo, ettei kukaan kohtaa mua oikeasti! Miten mä voin ajatella jotain afrikan lapsia, kun mun oma maailma pyörii että dinkeli donkeli. Tartteeks mun? Tartteeks mun ottaa vastuuta muista, jos mä en pysty siihen? Onks pelottavaa, jos mä salaa toivon, että jossain tässä lähistöllä sattuis joku kouluammuskelu tai vastaava? Haluisin kokeilla, et tuntuisko se edes miltään!"

Kansainvälisyysmusikaali Kenkää! s. 10

Esityksen näki koko yläkoulu ja molemmat yleisönäytökset olivat loppuunmyytyjä. Esityksestä tilattiin myös lisäesityksiä yleisön pyynnöstä. Kaupungin työntekijät ja johto haastettiin katsomaan esitystä. Esitys sai todella hyvää palautetta yleisöltä. (Saarinen 2010a.)

Voidaan siis todeta, että Juuret-projekti vaikuttaa parhaimmillaan koko Saarijärveen. Nuorilla on paljon sanottavaa, ja on vain löydyttävä keino sanoa se. Musikaali on osoitus siitä, että nuorilla on paljon asioita, joita he haluaisivat aikuisten kuulevan. Juuret-projekti antaa mahdollisuuden myös sukupolvien väliseen keskusteluun.

6.3 Tutkimustulosten vertailu Myrsky-hankkeen väliraporttiin

Samaan aikaan tämän tutkimuksen kanssa julkaistiin Myrsky-hankkeen valtakunnallinen väliraportti. Tutkimus on nimeltään Kulttuuri nuorten hyvinvoinnin tukena, ja sen on määrä valmistua kokonaisuudessaan keväällä 2011. Tutkimusta tekee Nuorisotutkimusverkosto. Tutkimuksessa on kerätty laajasti sekä laadullista että määrällistä aineistoa Myrsky-hankkeeseen osallistuneilta tahoilta. (Kotilainen, S., Siivonen, K. & Suoninen, A. 2009.)

Koska Juuret-projekti saa rahoituksensa Kulttuurirahaston Myrsky-hankkeelta ja on myös osa sitä, on mielenkiintoista tehdä vertailua Myrsky-hankeen väliraporttiin. Tässä kohtaa tulee huomioda, että Myrsky-hankkeen kokonaisraportti on kesken-eräinen ja sen väliraportin tulokset vasta suuntaa antavia.

Väliraportin tuloksien mukaan nuoret ovat tyytyväisempiä itseensä ja kokevat pystyvänsä ilmaisemaan itseään entistä paremmin. Samoja tuloksia huomataan tässä tutkimuksessa saarijärveläisten nuorten kokemuksissa. Lisäksi yhtenevää löytyy siinä, että väliraportin mukaan nuoret kokevat taiteen ja kulttuurin entistä lähemmäksi. Taiteen lähemmäksi tulemisen myönsivät myös Saarijärvellä toimintaan osallistuneet.

Väliraportissa kerrotaan, että erilaiset yhteisölliset toteutukset ovat tuoneet senkin positiivisen asian, että nuoret ovat ystävystyneet esimerkiksi ylitse luokkarajojen. Myös ystävyyssuhteiden koettiin syventyneet. Samat asiat mainitsivat Saarijärvellä toimintaan osallistuneet nuoret, jotka esimerkiksi kansainvälisyysmusikaalissa tutustuivat myös ylempien tai alemmien vuosiluokkien nuoriin.

Negatiivisena asiana väliraportissa mainitaan se seikka, että nuoret ovat olleen harjoituksissa väsyneitä ja levottomia, koska harjoitukset on jouduttu järjestämään kyyditysten takia heti koulupäivän jälkeen. Väsymyksen mainitsivat huonoksi puoleksi myös Saarijärvellä toimintaan osallistuneet nuoret. He kuitenkin totesivat myös, että jos toiminta olisi ollut illalla, olisi heidän osallistumisensa vaikeutunut juuri kyytien järjestämisen takia. Yksi Saarijärvellä toimintaan osallistunut nuori mainitsi myös, että koki kuitenkin harjoitusten jälkeen olevansa pirteämpi, vaikka koulupäivän jälkeen olisikin väsyttänyt.

Uusi näkemys itsestä mainitaan myös väliraportin tuloksissa. Nuoret ovat kokeneet pystyvänsä käsittelemään ja näkemään omat ongelmansa eri tavalla ja laajemmin kuin aiemmin, taiteen avulla. Myös Juuret-projektiin osallistuneista haastatelluista nuorista yksi kertoi, että oli saanut täysin uuden käsityksen itsestään ja asioistaan.

Maaseudulla kulttuuriharrastuksen tarjonnan vähäisyys mainitaan väliraportissa yhdeksi syyksi siihen, että nuoret eivät ole voineet harrastaa erilaisia taidemuotoja. Myös Saarijärvellä yhdytään tähän ajatukseen. Nuorille ei heidän mukaansa ole ollut tarjolla kuin lähinnä urheilumahdollisuuksia. Siksi nuorten mielestä Juuret-projekti on ollut erittäin tervetullutta uutta paikkakunnan tarjontaan.

Kokonaisuudessaan voidaan todeta, että Juuret-projektin nuorten kokemuksissa on hyvin paljon yhtäläisyyksiä verrattaessa valtakunnallisiin tuloksiin. Tämäkin kertoo myös Juuret-tutkimuksen luotettavuudesta.

6.4 Yhteenveto tutkimustuloksista

Tutkimustulosten pohjalta voidaan todeta että Art Hysterian Juuret-projekti on erittäin tarpeellinen ja toimiva projekti paikkakunnalle. Nuorten kokemukset toiminnasta ovat pääsääntöisesti pelkästään positiivisia. Nuoret ovat kokeneet hyötynensä toimintaan osallistumisesta joko sosiaalisesti tai henkisesti ja parhaassa tapauksessa molemmilla tavoilla. He ovat saaneet uusia ystäviä, ja heidän itsetuntonsa on parantunut.

Toiminnan tulokset näkyvät ehkä vasta usean vuoden päästä, vaikka niitä syntyy päivittäin työpajoissa. Hyväksi tulokseksi voidaan laskea se, että nuori kokee onnistumisen elämyksen, saa kaverin tai kokee löytävänsä itseään työpajatoiminnan avulla. Nämä kaikki ehkäisevät omalla tavalla syrjäytymisen uhkaa. Näiden tulosten vaikutusta nuoren loppuelämään on vaikea arvioida, mutta se ei ole taatusti ainakaan negatiivisesti vaikuttava tekijä. Jo ensi syksynä voidaan todeta, lähtevätkö kaksi haastateltua työpajatoiminnasta löytämälleen tielle jatkokoulutukseen.

7 TUTKIJAN KOKEMUS TUTKIMUKSEN TEKEMISESTÄ

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää nuorten kokemuksia Juuret-projektin työpajoihin osallistumisesta. Haluttiin myös kuulla nuorten mielipiteitä siitä, miksi nuorten on vaikea lähteä mukaan toimintaan. Myös kehitysideat olivat toimeksiantajan puolesta tervetulleita. Tutkimustuloksilla saatiin vastaukset tutkijan sekä toimeksiantajien kysymyksiin. Tutkimusta voidaan siis pitää onnistuneena.

Tutkimustulokset olivat useilta osin hyvin yhtenäisiä teorian ja ohjaajien näkemyksien kanssa. Toimeksiantajat olivat kuitenkin iloisia saadessaan konkreettista tietoa siitä, mitä nuoret toiminnasta ja siihen osallistumisesta ajattelevat. Ohjaajien mukaan nuorilta on melko vaikea saada todellista palautetta työpajoissa. Heidän mielestään konkreettisen palautteen saaminen oli nimenomaan tärkeä asia tutkimustuloksissa.

Tutkimusprosessi on ollut tutkijalle erittäin mielenkiintoinen ja opettava kokemus, alusta loppuun asti. Konkreettinen tutkimuksen tekeminen on ollut hyödyllinen kokemus. Teoreettisen viitekehyksen lähdemateriaalin läpikäyminen on ollut itsessään jo hyvin opettavaa. Tutkija on oppinut muun muassa paljon lähdekriittisyyttä ja tunnistamaan tutkimuksen kannalta oleellisia asioita epäoleellisista. Tutkimuksen rajaamisen haasteellisuus, mutta myös sen tärkeys on tullut kirkkaaksi tutkijan mieleensä. Koko koulutuksen ajalta on noussut esiin asioita, joita nyt ymmärtää tutkimuksensa kautta tarvitsevansa jatkossakin työelämässä. Näitä on esimerkiksi juuri lähdekriittisyys ja monipuolinen ja luova teorian ja käytännön yhdistäminen, vaikkapa juuri tällaiseksi raportiksi. Kirjallinen ilmaisu on myös saanut harppauksen eteenpäin. Itsetunnon kohottajana myös tällaisen tutkimuksen läpivieminen toimii hyvin.

Aiheen ollessa mielenkiintoinen ja ihmisläheinen, on tutkimuksen tekeminenkin ollut mieluisaa ja innostavaa. Tämän tutkija toivoo myös näkyvän tutkimuksessakin. Tutkimukselle oli myös selkeä tarve toimeksiantajan puolelta, mikä myös oli tutkimuksen tekijälle kannustavaa ja motivoivaa. Tutkija on kokenut onnistuneensa tutkimuksensa tekemisessä toivomallaan tavalla. Tutkimustulokset ja tavoitteet saavutettiin, tutkija voi olla ja on tutkimukseensa erittäin tyytyväinen.

LÄHTEET

Art Hysteria ry. 2008. Juuret-projekti apurahahakemus Suomen Kulttuurirahastolle.

Art Hysteria ry. 2009. Yhdistyksen toimintakertomus 2009.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 1982. Teemahaastattelu. 2. korj. painos. Helsinki: Kyriiri.

Kananen, J. Kvali. 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. 1. painos.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Kotilainen, S., Siivonen, K. & Suoninen, A. 2010. Myrsky-hanke. Valtakunnallinen väli-raportti. Nuorisotutkimusverkosto ja nuorisotutkimusseura. Verkkojulkaisuja 31, 2010. www.myrsky.info. Myrskyn tulevaisuus. Tutkimustuloksia.

Kuorelahti-Juntunen, P. 2010. Kuva Kenkää!-Kansainvälisyysmusikaalista 2010.

Lahtinen, J. & Isoviita, A. 1998. Asiakaspalvelu ja markkinointi. 1.painos. Jyväskylä: Avaintulos.

Lämsä, A. 1999. Nuorten elämänpiirit syrjäytymisen ja selviytymisen näyttämönä. Teoksessa Holtittomasta hortoilusta hallittuun harhailuun. Nuorten syrjäytymisen riskit ja selviytymiskeinot. Toim. Kuorelahti, M. & Viitanen, R. Nuoran julkaisuja 14. Helsinki: Nykypaino, 49-57.

Myllymaa, S. 2008. Mitä kuuluu? Nuorisobarometri 2008. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 88. Helsinki: Yliopistopaino

Myllymaa, S. Taidekohtia 2009. Törmi, H. & Timonen, T. Kolumni: Taiteesta nuorten itsetuntemuksen lisääjänä ja yhteiskunnan voimavarana. S. 133-137. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 97. Helsinki: Yliopistopaino

Myrsky. Suomen kulttuurirahaston alaisen Myrsky-hankkeen tiedotekirje apurahan saaneille 2009.

Myrsky, mikä on myrsky? www.myrsky.info. Suomen Kulttuurirahaston Myrsky-hankkeen internet-sivut. Viitattu 16.2.2010. Päivitetty 16.2.2010.

Saarinen, P. 2010a. Art Hysteria ry:n puheenjohtaja (2008-2009) ja yksi Juuret-projektin vastuuvetäjistä. Keskustelut ja haastattelut ajalla 04.01.–30.4.2010.

Saarinen, P. 2010b. Kansainvälisyysmusikaali Kenkää! Musikaalin käsikirjoitus. Nuorten tekstien pohjalta kirjoittanut Pasi Saarinen.

Taskinen, S. 10/2001. "Huono ennuste" Mitä on lasten ja nuorten syrjäytyminen? Helsinki: Stakes.

Ylikoski, T. 1997. Unohtuiko asiakas? Perustietoa palveluiden markkinoinnista. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.